

Patientsäkerhetsberättelse 2024

för Elevhälsans medicinska och psykologiska insatser samt
för Grundskolestöd logopedernas insatser inom
utbildningsförvaltningen i Enköpings kommun

RAPPORT

Datum: 2025-02-28

Ärendenummer: UN2025/194

Maria Leonardsson, Verksamhetschef HSL

Ritva Eriksson, Enhetschef med medicinskt ledningsansvar

Maria Loison, Psykologiskt ledningsansvarig

Tina Sandström, Logoped

Maria Zetterlund, Skolläkare

Inledning

PSL 2010:659, SOSFS 2011:9 7 kap. 3 §

Syftet med patientsäkerhetsberättelsen är att öppet och tydligt redovisa strategier, mål och resultat av verksamheten med att förbättra patientsäkerheten utifrån vårdgivarens ledningssystem för patientsäkerheten. Insamling av data utgår från kvalitetsverktyg såsom egenkontroller, loggkontroller och journalgranskning.

Enligt patientsäkerhetslagen ska vårdgivaren varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse och vara färdig senast 1 mars varje år samt att den ska vara tillgänglig för den som vill ta del av den.

Denna patientsäkerhetsberättelse täcker verksamheten och de yrkesgrupper som omfattas av hälso- och sjukvårdslagen, nämligen skolsköterskor, skolläkare och skolpsykologer som arbetar på grundskolan och gymnasiet. Yrkesgrupperna inom grundskolan är en del av den centrala elevhälsan, medan de som arbetar på gymnasiet tillhör en separat organisation med en egen elevhälsochef. I verksamheten finns även logopedier som tillhör Grundskolestöd.

Källa:

Socialstyrelsen "Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020–2024"

Innehåll

GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD	6
Engagerad ledning och tydlig styrning	6
Övergripande mål och strategier	6
Organisation och ansvar	9
Samverkan för att förebygga vårdskador	11
Informationssäkerhet	14
En god säkerhetskultur	15
Adekvat kunskap och kompetens	16
Elevers och närståendes delaktighet	18
AGERA FÖR SÄKER VÅRD	19
Öka kunskap om inträffade vårdskador	27
Tillförlitliga och säkra system och processer	28
Säker vård här och nu	30
Riskhantering	31
Stärka analys, lärande och utveckling	32
Avvikelse	32
Klagomål och synpunkter	35
Öka riskmedvetenhet och beredskap	35
MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR 2025	36

Lista förkortningar

AR	Allmänna råden
BUP	Barn-och ungdomspsykiatri
dTp	Difteri, stelkramp, kikhosta (vaccin)
EHT	Elevhälsoteam
EMI	Elevhälsans medicinska insats
EPI	Elevhälsans psykologiska insats
FaR	Fysisk aktivitet på recept
GoFaR	Gemensamt ordnad FaR
GoPerson	En av eleven vald person som stöttar elevens fysiska aktivitet
GST	Grundskoleteam
HPV	Humant papillomvirus (vaccin)
HSL	Hälsa-och sjukvårdslagen
HSVO	Hälsa, stöd, vård, omsorg
IVO	Inspektion för vård och omsorg
LLA	Logopediskt ledningsansvarig
LHU	Liv-Hälsa-Ung
MLA	Medicinskt ledningsansvarig
MPR	Mässling, påssjuka, röda hund (vaccin)
NPF	Neuropsykiatrisk funktionshinder
NPÖ	Nationell Patientöversikt
PLA	Psykologiskt ledningsansvarig
PTP	Praktisk tjänstgöring för psykologer
SKUA	Språk och kunskapsutvecklande arbetssätt
SoU	Stöd och utveckling
ViS	Vård i Samverkan

SAMMANFATTNING 2024

Informationshanteringsplanen har uppdaterats för att stödja digital hantering av journaldokument och e-arkivering från 1 januari 2025. Pappersjournaler som inte kan digitaliseras har arkiverats för leverans till kommunens slutarkiv för skolsköterskor och psykologer. Under 2025 startar logopederna med digital hantering av sina dokument. Verksamheten följer ledningssystemet men ser ett behov att revidera innehållet. Egenkontroller har visat behov av att revidera rutinen för skyddade personuppgifter vilket sker 2025.

EMI – Skolsköterskor/Skolläkare/MLA

För att uppnå en jämnare fördelning av skolskötersketjänster på grundskolan har tjänstefördelningen omfördelats och baserats på skolans storlek, elevantal och vårdbehov. Gymnasiet har haft tillfällig obalans i bemanningen en period, tillfälligt tog man stöd via bemanningsföretag och fokus lades på att prioritera det lagstadgade hälsobesöken.

Egenkontroller, loggkontroller, journalgranskning har genomförts enligt rutin, dock behöver rutinen för journalgranskning och loggkontroll göras mer strukturerad för skolläkarens dokumentation och journalbesök, specifik journalgranskningsmall skapas. MLA granskas av skolsköterska som är prövningsadministratör, plan finns för detta. Enligt resultatet av granskningarna uppfyller den medicinska elevhälsan god patientsäkerhet. Grundskolans skolsköterskor hade totalt 38 avvikelser varav två identifierades av skolläkaren och sex var externa avvikelser som hade orsakats av tidigare skola. Gymnasiet hade totalt 5 varav 3 var externa. Det som framträder är att uppföljning av syn, hörsel, ryggar och tillväxtkontroller blev försenade på grund av att uppföljning saknades. Alla avvikelser har åtgärdats. Under 2024 identifierades fler externa avvikelser än tidigare, systemet InvitFlexite har utvecklats för att förbättra rapporteringsflödet av dessa, med planer att inkludera psykologer 2025. Förseningar i hälsoinformationen vid övergången från BVC till skolsköterskor har lett till externa avvikelser, och en undersökning om att ansluta till Nationell patientöversikt (NPÖ) planeras för 2025 för att effektivisera och att snabbare få tillgång till hälsoinformationen digitalt samt möjlighet att skicka digitala remisser till regionen. Skolsköterskor har identifierat omvärldsbevakning som ett utvecklingsområde och har etablerat intresseområden för samarbete och kunskapsutbyte. Skolsköterskor utför hälsobesök enligt skollagen och nästan alla barn kommer på ett hälsobesök. Vaccinationer sker enligt rutin och statistiken från smittskydd redovisar att Enköpings kommun har god vaccinationstäckning i länet.

EPI – Skolpsykologer/PLA

Verksamhetsåret 2024 har präglats av förändring och utveckling för psykologgruppen. I januari 2024 fanns tre legitimerade psykologer och en PTP-psykolog för grundskolan samt en legitimerad psykolog för gymnasieskolan, PLA-tjänsten var vakant. I maj anställdes en PLA med kombinerad tjänst (psykolog 70 % och PLA 30 %). Jämfört med 2023 är det en minskning från sex psykologer till fem och PLA har minskat från 45% (2022) till 40% (2023) till 30% (2024).

Under 2024 omorganiserades psykologernas arbetsstruktur för att säkerställa likvärdig tillgång till psykologiska insatser på Enköpings grundskolor. En ny modell implementerades där psykologerna har specifika ansvarsskolor och möjlighet till central fördelning av ärenden såsom psykologutredningar och handledningsuppdrag. Psykologgruppen reviderade arbetsbeskrivningen, utvecklade rutiner och arbetsprocesser som ska utvärderas i juni 2025. Samarbete har inletts med skolläkaren för att förbättra utredningar av intellektuell funktionsnedsättning.

Psykologens arbete på gymnasieskolan har huvudsakligen innefattat olika individuella insatser, flera uppdrag på övergripande nivå har genomförts. På grund av tidsbrist har det hälsofrämjande och förebyggande arbetet samt flera av psykologgruppens gemensamma möten behövt prioriteras ner.

Under verksamhetsåret 2024 har gymnasieskolans psykolog varit handledare för den PTP-psykolog som tjänstgjort i grundskolan.

Psykologerna rapporterade totalt 13 avvikelser räknat från april 2024 där det framträder att journalföring och dokumentationshantering är utvecklingsområden vilket även ses i genomförda journalgranskningar. Egenkontroller och loggkontroller har genomförts.

Logoped

Logopedgruppen har förblivit oförändrad sett till antal tjänster och tjänstegrad under 2024.

Grundskolornas efterfrågan av logopedernas arbete har varit fortsatt hög. Som tidigare år är det övervägande stöd på individnivå som eftersöks, dock syns ett ökat inflöde av mer komplexa individärenden i kombination av NPF, IF och språkstörning vilket har ökat samarbetat med pedagoger och elevhälsa på skolorna.

Under verksamhetsåret 2024 har logopederna fortsatt att arbeta med det systematiska kvalitetsarbetet. Det årshjul för HSL-arbete som påbörjades under 2023 har färdigställts och logopederna har påbörjat implementeringen av detta. Logopederna har även arbetat vidare med rutiner för att effektivisera och öka patientsäkerheten. En avvikelse har rapporterats och kunde rättas till direkt.

De mål som utsågs under föregående år, att fortsätta implementera och bygga upp ledningssystemet och att skapa nya mallar i journalsystemet Prorenata har utförts. Under kommande år, 2025, ses behov att nedteckna de rutiner och metoder som arbetats fram samt att arbeta för att en logopedisk ledningsansvarig utses.

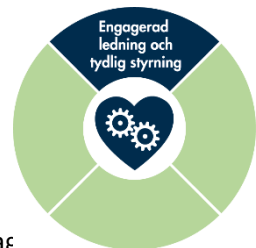
Mål inför 2025 finns på sista sidorna.

GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD

Nedan beskrivs mål och strategier, organisation och struktur för arbetet med att minska antalet vårdskador och för att kunna nå den nationella visionen "God och säker vård – överallt och alltid".

Engagerad ledning och tydlig styrning

En säker vård förutsätter en engagerad och kompetent ledning samt tydlig styrning av hälso- och sjukvården på alla nivåer. För att uppnå detta arbetar centrala elevhälsan aktivt med ledningssystemet för att systematiskt leda, planera, följa upp och utveckla verksamhetens kvalitet under året.

Inom centrala elevhälsans organisation på utbildningsförvaltningen finns en central ledning bestående av verksamhetschef HSL, enhetschef med MLA-uppdrag samt PLA. Ledningen stödjer arbetet för att säkerställa patientsäkerhet i både grundskolan och gymnasiet.

Under året har logopedgruppen haft ett ökat samarbete med centrala elevhälsan, PLA och MLA. För att uppnå ett effektivt HSL-arbete för logopederna behöver detta samarbete dock utvecklas ytterligare. Målet för logopederna är att professionerna inom HSL-verksamheten i Enköpings kommun tillsammans ska kunna utveckla gemensamma rutiner för all HSL-personal, exempelvis rutiner för skyddade elever.

Det finns fortfarande ingen logoped med ledningsansvar. Logopedgruppen önskar att en sådan roll tillsätts och att personen får avsatt tid i sin tjänst för att kontinuerligt följa upp och arbeta med HSL-arbetet. Detta skulle öka patientsäkerheten och säkerställa att ledningssystem och rutiner fortsätter att utvecklas.

Övergripande mål och strategier

PSL 2010:659, 3 kap. 1 §, SOSFS 2011:9, 3 kap. 1–3 §

Den medicinska och psykologiska elevhälsans vision är att skapa förutsättningar att göra rätt från början. Viktiga delmål på vägen inkluderar:

- Att förebygga fel
- Att synliggöra fel för lärande genom avvikelserapporter och redovisning
- Att förhindra oönskade konsekvenser av problem genom att följa aktuella rutiner och metoder.

Ett systematiskt kvalitets- och patientsäkert arbetssätt i vården innebär att arbetet ska vara långsiktigt, patientorienterat och präglad av ett förebyggande arbetssätt. Det ska också innefatta ständiga förbättringar, faktabaserade beslut och samverkan för att nå goda resultat.

För att säkerställa kvalitet och patientsäkerhet fokuserar verksamheten på följande områden:

- Systematiskt förbättringsarbete
- Personalens medverkan i kvalitetsarbetet
- Hälso- och sjukvårdspersonalens ansvar och kompetens
- Patientsäkerhet
- Journalföring
- Samverkan

Kvalitetsmåten omfattar följande fem verksamhetsområden:

- Verksamhetsansvar
- Personalresurser
- Lokaler och utrustning
- Verksamhetens arbete
- Elevernas inlärningsmiljö i relation till medicinska, psykologiska och logopediska arbetet i elevhälsan

Resultat och utvärdering av mål och strategier för 2024 skolsköterskor och psykologer

Syftet är att garantera patientsäkerheten.

Mål	Innehåll	Strategi	Resultat 2024	
			Mål uppfyllt	Mål EJ uppfyllt
1	Att arbeta för att få ökad framtidstro hos barn-och ungdomar.	Förskola och skola har en viktig roll i att stärka framtidstron för barn och elever, både vad gäller tron på sin egen förmåga och möjligheten att påverka sin omvärld i en bättre riktning. Att lyckas i skolan bidrar till att barn och unga mår bättre och får en god grund för att ta sig an olika delar av livet. Enköpings kommuns skolor har som ett av sina mål i skolans systematiska kvalitetsarbete att verka för att barn och unga får en ökad framtidstro.	<p>Arbete pågår på ett övergripande plan och fortsätter 2025.</p> <p>En gemensam elevhälsodag har bokats för att skapa en enhetlig bild. Föreläsaren Malin Gren Landell är inbjuden den 22/1–2025. Arbetet på skolorna kommer att fortsätta under 2025, med fokus på skolkärvaro.</p> <p>Psykologer och skolsköterskor arbetar på olika sätt på individ- och grupp nivå för att öka elevers framtidstro. Exempelvis har en skola fått hälsofrämjande och förebyggande insats av yoga, vilket har haft en positiv effekt på grupp nivå.</p> <p>Skolsköterskor samarbetar i kommunens nätverk SSPF och MAIA för en trygg uppväxtmiljö för barn och unga, även för att stärka barnens framtidstro.</p> <p>Grundskolans centrala elevhälsa och gymnasiets elevhälsa genomförde aktiviteten "Flashmob", där dansen "Änglarna" framfördes för att inspirera, sprida glädje och visa att alla kan delta.</p>	
2	Att höja skolans elevhälsokompetens så att den blir mer likvärdig i hela kommunen och att elevhälsan implementeras i skolans systematiska kvalitetsarbete ännu mer.	Det behöver finnas en genomtänkt strategi för hur elevhälsans arbete ska tillhandahållas på varje enhet. Strategin ska säkerställa att tillgången på elevhälsa är likvärdig och att det finns en systematisk bedömning av enheternas behov. Ett utvecklingsarbete i denna riktning ska påbörjas.	En gemensam fortbildning för skolsköterskor och psykologer på grund-och gymnasieskolan hölls genom en konferens i Stockholm. Tema var att leda och utveckla elevhälsoarbete, med fokus på nya perspektiv och framgångsrika insatser för att främja skolkärvaro samt en modell för samverkan mellan elevhälsa och pedagoger.	

			<p>Skolsköterskor följer ett basprogram som säkerställer likvärdighet på alla skolor.</p> <p>Tjänstefördelningen, med hänsyn till skola, elevantal och vårdtyngd, har bidragit till en jämnare fördelning och bättre tillgång till skolsköterskor.</p> <p>Psykologerna har påbörjat ett arbete med att tydliggöra och konkretisera sina arbetsuppgifter.</p>	
3	Att utveckla digital arkivering i journalverktyget prorenata, utveckla innehållet enligt nya rön från prorenata samt dokumentationsutbildning.	Kompetens inhämtas via prorenata som har den kompetens som krävs för patientsäker elektronisk arkivering. Dokumentationsutbildning inhämtas genom att läsa boken "Skolsköterskans dokumentation" av Eva K. Clausson.	<p>Arbete mot e-arkivering har påbörjats och fortsätter 2025.</p> <p>Skolsköterskornas och skolläkarens mallar revideras och nya skapas vid behov. Alla skolsköterskor har boken "Dokumentation" och har läst utvalda kapitel.</p> <p>Under 2024 har psykologerna börjat arbeta med Prorenatas funktioner för att uppnå enhetlig journalföring.</p>	
4	Att fortsätta arbetet med de identifierade risk-och hinder från 2023.	Inventera befintliga rutiner och metoder för att koppla till identifierade riskområden för att skapa eller revidera rutiner/metoder. Skapa struktur för att lättare hitta i digitala metodboken.	<p>Arbetet med att revidera och omstrukturera den lokala webbhandboken med rutiner och metoder för skolsköterskor och psykologer har påbörjats för att göra rutinerna lättare att hitta. Arbetet kommer att fortsätta under 2025.</p> <p>För psykologer pågår ett arbete med rutiner och arbetsprocesser. De har reviderats och utvärderas juni 25.</p>	

Yrkesspecifika mål

Mål	Innehåll	Strategi	Resultat 2024	
			Mål uppfyllt	Mål EJ uppfyllt
Mål för EMI	Att utse en administratör för prorenata, behov finns att vara två inom den medicinska enheten.	Två administratörer säkrar användbarheten och strategin är att inventera intresset för det digitala arbetet i prorenata.	Uppfyllt	
Mål för EPI	Att föreslå en organisation för centrala elevhälsans psykologer i grundskolan som säkerställer att psykologerna används likvärdigt och efter en systematisk bedömning av behov.	Verksamhetschef för stöd och utveckling har fått i uppdrag av förvaltningschefen att göra en genomlysning och utvärdering av befintlig organisation för psykologer inom grundskolan. En process har påbörjats av verksamhetschefen där psykologerna är delaktiga. Arbetet beräknas vara klart i slutet av våren 2024.	Uppfyllt	

Mål för Logopeder	Implementering av ledningssystem	Årshjul har uppdaterats.	Uppfyllt	
	Sökord och nya mallar i PRN	Tillsammans har logopedgruppen sett över sökord och mallar i Prorenata. Dessa har sedan uppdaterats och nya mallar har skapats.	Uppfyllt	

Organisation och ansvar

PSL 2010:659, 3 kap. 1 § och 9 §, SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 § p 1

Utbildningsnämnden i Enköpings kommun är vårdgivare för den hälso- och sjukvårdsverksamhet som bedrivs. I Enköpings kommun har grundskolans skolsköterskor och psykologer samt skolläkare sin anställning i Centrala elevhälsan. Gymnasiets två skolsköterskor och en psykolog är anställda av rektor på gymnasieskolan. Logopeder är anställda av Grundskolestöd.

Elevhälsans Medicinska Insats (EMI) omfattar skolsköterskor och skolläkare, den psykologiska insatsen (EPI) omfattar psykologer och logopediska insatsen omfattar logopeder. Enligt patientsäkerhetslagen ska hälso- och sjukvårdspersonal bidra till att hög patientsäkerhet upprätthålls.

Vårdgivaren har ansvar för att det finns ett ledningssystem, och att verksamheten med hjälp av det planerar, leder, kontrollerar, följer upp och utvärderar verksamheten. All hälso- och sjukvårdspersonal ska känna till och arbeta utifrån de processer och rutiner som är upptagna i ledningssystemet. För att säkerställa hög patientsäkerhet krävs att kategorierna har rätt kompetens och arbetar utifrån ledningssystemets processer och rutiner samt har legitimation för yrket.

Inom Stöd- och utvecklingsenheten (SoU), som inkluderar den centrala elevhälsan, finns en verksamhetschef. Verksamhetschefen (enligt 29 § hälso- och sjukvårdslagen, HSL) har det övergripande ansvaret för hälso- och sjukvården. Verksamhetschefen behöver inte ha en hälso- och sjukvårdsutbildning, men får inte fatta beslut om vården utan medicinsk kompetens. I sådana fall måste en medicinskt ledningsansvarig (MLA) utses för att utföra specifika ledningsuppgifter. Eftersom verksamhetschefen för den centrala elevhälsan på utbildningsförvaltningen i Enköpings kommun saknar medicinsk kompetens, har en MLA utsetts. Det finns också en psykologiskt ledningsansvarig (PLA) som leder skolpsykologernas arbete. Vårdgivaren ansvarar även för att utse en ansvarig för anmälningsskyldigheten enligt Lex Maria (HSLF-FS 2017:41), och denna roll innehas av verksamhetschef HSL.

Sedan 2016 har logopeder varit en del av Enköpings kommuns Grundskolestöd, där de samarbetar nära pedagoger. Verksamhetschef HSL inom Stöd- och utveckling ansvarar för logopedernas HSL-arbete trots att de ingår i Grundskolestöd. Logopederna saknar en logopediskt ledningsansvarig (LLA), som behöver tillsättas för att utföra specifika ledningsuppgifter för logopeder, liknande som utförs av MLA och PLA.

Tjänstefördelning

Enhetschefen, som har MLA-ansvaret, tjänstgör heltid och tillträdde sin nya tjänst i januari 2024. Oktober 2023 slutade PLA som arbetade 40 %, från oktober 2023 till april 2024 var tjänsten vakant. Ny PLA på 30 % inklusive 70 % psykolog tillträdde sin tjänst 1 maj 2024. Inom den centrala elevhälsan på grundskolan ingår 12 skolsköterskor (1090%), en skolläkare (35%) och fem psykologer (470%). För närvarande är en psykologtjänst vakant, rekrytering pågår. Inom Grundskolestöd tjänstgör två logopeder (200%). För gymnasieskolan ansvarar den centrala ledningen för medicinska insatser

genom MLA (10 %) och psykologiska genom PLA (5 %) samt skolläkare (15%). Gymnasiet tillhör en egen organisation med egen elevhälsochef och där tjänstgör två skolsköterskor (200%) och en psykolog (80%).

Verksamhetschef HSL/MLA/PLA

Verksamhetschef HSL, MLA och PLA ansvarar för att planera, leda, kontrollera, dokumentera och följa upp patientsäkerhetsarbetet. Verksamhetschef HSL ansvarar inför nämnden. De säkerställer att medarbetarna har rätt behörighet och kompetens, får kontinuerlig fortbildning och har nödvändiga befogenheter för att bedriva säker vård. De ser till att lokaler och utrustning är ändamålsenliga och att bemanningen är tillräcklig för att ge säker vård till alla elever. De ansvarar för att analysera och utvärdera avvikelser enligt patientsäkerhetslagen (6 kap. 4§) samt att återföra resultat från egenkontroller, loggkontroller och journalgranskningar med förbättringsåtgärder. De säkerställer rutiner för samverkan med andra myndigheter och informationsutbyte internt och externt. Ledningen för centrala elevhälsan upprättar en patientsäkerhetsberättelse som lämnas till nämnden senast den 1 mars varje år.

Samverkansgrupp

Samverkansgruppen i den centrala elevhälsan består av verksamhetschef HSL, enhetschef med medicinskt ledningsansvar, skolläkare och PLA. Samverkansgruppen arbetar på ett övergripande plan för att säkerställa att god vård ges.

Prorenata ansvar

En objektspecialist stödjer systemutveckling och förvaltning, avlastar objektledaren, deltar i arbetsgrupper och utredningsprojekt, samt bidrar med specialistkompetens vid nya inköp. De har kontakt med IT-leverantörer för operativa frågor, utbildar personal, skapar dokumentmallar och säkerställer arbetsflöden. Enhetschefen med medicinskt ledningsansvar är objektspecialist samt prorenata administratör även en skolsköterska är prorenata administratör för skolsköterskor.

Skolsköterskans uppdrag

Skolsköterskan genomför regelbundna hälsobesök och allmänna hälsokontroller, arbetar för att främja hälsa och förebygga ohälsa genom att erbjuda hälsosamtal och skapa tillfällen för elever att reflektera över sina levnadsvanor, samarbetar med rektor, lärare och andra professioner inom elevhälsan för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål, ansvarar för att genomföra vaccinationsprogram och kompletterande vaccinationer, gör medicinska bedömningar och hjälper till med remisser till andra vårdinstanser vid behov, dokumenterar och följer upp hälsobesök, vaccinationer och andra insatser för att säkerställa en god och säker vård. Skolsköterskan spelar en central roll i att stödja elevernas hälsa och välmående genom att arbeta både förebyggande och åtgärdande på individ-, grupp- och organisationsnivå.

Skolläkarens uppdrag

Skolläkaren bedömer medicinska svårigheter och avgör vilka insatser som krävs för att optimera inlärning och hälsa. Uppdraget inkluderar samarbete med skolsköterskan kring hälsobesök och vaccinationsprogram, ansvar för bedömningar och ordinationer av kompletterande vaccinationer, samt att hålla skolläkarmottagning baserat på skolsköterskans identifierade behov. Skolläkaren arbetar på individ-, grupp- och organisationsnivå med hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande insatser. På individnivå gör skolläkaren bedömningar av elevers mående och hjälper till med remisser till andra vårdinstanser. Skolläkaren ansvarar för den medicinska delen i skolans utredningar vid misstanke om intellektuell funktionsnedsättning (IF). Uppdraget innefattar även deltagande i elevhälsoteamsmöten vid behov och att bidra med skolläkarkompetens. Skolläkaren ansvarar för kontakterna och utvecklingen av arbetet med resultaten från Liv-Hälsa-Ung-enkäten, som regionen skickar ut vart tredje år till alla skolor i länet och besvaras av elever i årskurs 7, 9 och andra året på gymnasiet. Från och med 2024 finns även en version för den anpassade skolan.

Psykologernas uppdrag

Psykologer har expertis inom psykisk hälsa och ohälsa, lärande och utveckling på individ-, grupp- och organisationsnivå. De arbetar för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål och hjälper skolan att skapa en miljö som främjar lärande, trygghet och hälsa. Psykologerna bidrar med hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande insatser på alla nivåer och ingår i skolans elevhälsoteam, där de samarbetar tvärprofessionellt med övriga medlemmar och på uppdrag av rektorerna. De erbjuder handledning och konsultation till personal, rådgivning till vårdnadshavare samt föreläsningar och utbildning till både personal och elevgrupper. På individnivå gör de bedömningar av elevers mående och hjälper till med remisser till andra vårdinstanser. Psykologerna genomför även psykologiska utredningar vid misstanke om intellektuell funktionsnedsättning. Psykologer i skolan arbetar inte med behandlande insatser. Psykologen på gymnasieskolan fokuserar främst på insatser på individnivå och ansvarar för samtliga gymnasieprogram, inklusive anpassade gymnasieskolan, vilket omfattar totalt 1400–1500 elever.

Logopedernas uppdrag

Logopeder arbetar med att identifiera och stödja elever som har svårigheter med språk, tal, läsning och skrivning, selektiv mutism och talmotoriska störningar på grundskolan. Logopeder stödjer skolor i att kartlägga och identifiera elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF), intellektuell funktionsnedsättning (IF), språkstörning eller en kombination av dessa. De genomför bedömningar för att identifiera rätt stödåtgärder och diskuterar differentialdiagnostik. De arbetar på individ-, grupp- och organisationsnivå med hälsofrämjande och förebyggande insatser. De samarbetar med pedagoger och annan skolpersonal för att skapa en miljö som främjar lärande och kommunikation samt erbjuder handledning och konsultation till personal och rådgivning till vårdnadshavare. Logopeder spelar en central roll i att stödja elevernas språkliga och kommunikativa utveckling samt att bidra till en inkluderande och stödjande skolmiljö.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:9 4 kap. 6 § och 7 kap. 2 § p 3

Bristande samverkan kan utgöra en patientsäkerhetsrisk och leda till avvikelser eller klagomål till IVO om vården. För att säkerställa patientsäkerheten är det viktigt att klargöra ansvaret mellan olika vårdenheter, särskilt vid övergångar mellan kommun, region, primärvård och psykiatri. Därför samarbetar vår verksamhet med olika aktörer.

Internsamverkan sker mellan elevhälsan och kommunens verksamheter. 2024 var samverkan mellan skolsköterskor och Måltidsservice samt Måltidsservice, rektorer och MLA aktuellt då ny kostrutin startade augusti 2024. Skolsköterskor har ökat samverkan i kommunens nätverk och har en kontaktperson i nätverket SSPF (Skola, socialtjänst, polis, fritid) och i MAIA. SSPF arbetar för att skapa en trygg och säker uppväxtmiljö där barn känner framtidstro, tillit och delaktighet. MAIA verksamheten arbetar för att främja skyddsfaktorer och minska riskfaktorer för barn, ungdomar och deras familjer. Gymnasieskolans psykolog samarbetar med grundskolans psykologgrupp och är en del av denna grupp. Psykologen deltar i möten och metodutveckling i mån av tid.

Verksamhetschef HSL samverkar med HSVO (Hälsa, stöd, vård och omsorg) sex gånger per år, vilket är ett samarbete mellan regioner och kommuner kring hälso- och sjukvårdsfrågor med en egen verksamhetsplan. Enhetschefen samverkar med länets elevhälsochefer, medan MLA och PLA deltar i länets MLA-/PLA-nätverk för erfarenhetsutbyte. PLA har även deltagit i ett nationellt nätverk för PLA i skolan. Viss samverkan sker mellan kommuner och regioner för att revidera ViS-dokument som berör vår verksamhet, MLA och PLA ger förslag på förbättringar. Skolläkaren deltar i regionens skolläkarnätverk och kommunicerar med ett nationellt nätverk av skolläkare.

Samarbete har inletts mellan verksamhetschef HSL, skolläkare och habiliteringen för att underlätta utredningsprocessen av intellektuell funktionsnedsättning för de som ännu inte börjat årskurs 1.

Skolsköterskor samarbetar med skolor över hela landet vid rekvirering av journaler. I samband med journalöverföring sker ibland telefonkontakt för att samla in information, vilket också leder till erfarenhetsutbyte. Under 2023 identifierades ett behov av att förbättra samverkan och informationsöverföring vid elevens skolbyte från friskola till kommunal skola, på grund av lång väntetid för journalöverföring. Förbättringar skedde när vår verksamhet började skicka externa avvikelser till friskolorna. Snabbare journalhantering och bättre kunskap om elevhälsostatus har gynnat elever genom att uppföljningar har nått skolsköterskan snabbare under 2024 jämfört med 2023, vilket har resulterat i att elever fått sin uppföljning i tid.

Samverkan sker med regionens olika verksamheter exempelvis Barnhälsovården, Integrationshälsan och till viss del med Ögonklinik både i regionen och i privat regi samt Barn- och ungdomshälsan, Barn- och ungdomspsykiatri och Ungdomsmottagningen. Innan pandemin hade elevhälsan och ungdomsmottagningen fysiska möten vilket är önskvärt att återuppta vilket ses över 2025.

Det är fortsatt viktigt att förbättra samarbetet med Barn- och ungdomspsykiatri för att säkerställa att den psykiska hälsan hanteras på ett patientsäkert sätt och inom rimlig tid, samt att ett säkrare remissförfarande införs. Det är också nödvändigt att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan kommunen och psykiatri, särskilt gällande remisser, uppdrag och intyg.

Remissvar skickas fortfarande till elevhälsan centralt, vilket innebär en omväg då de borde gå direkt till skolsköterska eller psykolog, trots att skolans adress har angetts i remissen. Ingen förändring sedan 2023 och ska därför tas upp med regionen igen.

Under 2024 har allt fler vårdnadshavare som kontaktat 'En väg in' via 1177 med önskemål om egenremiss för utredning av eventuell neuropsykiatrisk problematik hänvisats direkt till skolans psykolog för remittering till BUP eller HAB. Detta trots att dokumentet 'Vård i samverkan', framtaget av region Uppsala och länets kommuner, anger att vårdnadshavare ska kunna göra en egenremiss till BUP eller HAB. Denna hänvisning har lett till en ökning av förfrågningar om remittering till BUP eller HAB. Psykologerna i grundskolan har beslutat att bistå vårdnadshavare med remisser, samtidigt som en dialog pågår mellan region Uppsalas kommuner och regionen för att revidera 'Vård i samverkan'-dokumentet. Beslutet att bistå med remisser grundar sig i en konsekvensanalys som visar att elever som nekas remiss av grundskolans psykologer riskerar att inte få den vård de har rätt till. Även om remisserna tar mer tid från psykologerna, har det under hösten konstaterats att BUP och HAB oftast tar emot dessa mindre omfattande remisser.

Gymnasieskolans psykolog har noterat en ökning av förfrågningar om neuropsykiatriska utredningar, som borde ha genomförts under grundskoletiden. Under 2024 har gymnasieskolans psykolog haft ett välfungerande samarbete med BUP i Uppsala och Enköping. Psykologerna i grundskolan har i generellt haft ett gott samarbete med både BUP och HAB, medan samarbetet med HAB har varit mödosamt för gymnasiets psykolog. Samarbetet med vuxenpsykiatri har också varit problematiskt.

Både gymnasieskolans psykolog och psykologerna i grundskolan har konstaterat att remisskriterierna till länslogopedin upplevs begränsande, vilket resulterar i att färre remisser skickas. Gymnasieskolans psykolog har också noterat en ökning av förfrågningar om utredning av eventuell dyskalkyli, men det är oklart var dessa svårigheter ska utredas. Vårdnadshavare rekommenderas att vända sig till skolans elevhälsa eller vårdcentralen. Även skolsköterskor involveras mer och mer i frågor kring remittering till logopedin för utredning av dyslexi och dyskalkyli.

Samverkan för logoped

- Arbetet från 2023 där logopederna tillsammans med pedagoger i GST samverkade med projektledare och processledare på grundskola i ett projekt gällande Språk och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA), har resulterat i intresse från flera skolor. Under 2024 påbörjades därför ett liknande projekt på en annan skola för att arbeta främjande och förebyggande för såväl elever med flerspråkig bakgrund som elever i språklig sårbarhet och med språkstörning.
- Samarbete med skolornas elevhälsoteam och den centrala elevhälsan har varit en viktig del i logopedernas arbete. Logopederna har deltagit på centrala elevhälsans APT vid ett tillfälle samt skolsköterskornas kategorimöte för att öka samarbetet mellan professionerna. Där har presenterats vad logopedgruppen kan bidra med i arbetet ute på skolorna tillsammans med den centrala elevhälsan.
- Ökat samarbete och frågor från elevhälsan på skolorna gällande remittering och differentialdiagnostik.
- Representant från logopedgruppen finns med som en aktiv deltagare i planeringen av förskoleklassnätverket.
- Genomfört föreläsning med de kommunala förskolorna gällande språkstörning och språklig sårbarhet i syfte att tidigare upptäcka barn i behov av stöd.
- I samband med överlämning av elev från hörcentralen till hemskolan och logoped i kommunen hölls ett möte mellan logoped på Hörcentralen och skollogoped för att skapa en god kontakt och framtida samarbete.
- Projekt Allmänna råden där kartläggning med LegiLexi ingått, avslutades på en av kommunens skolor under våren. Med i projektet var skolans specialpedagog och speciallärare samt lärare från åk 1–3. Syftet med projektet var att systematisera läs- och skrivkartläggningen utifrån aktuell forskning samt att säkerställa att en analys och planering av adekvata insatser genomförs på skolan tillsammans med speciallärare/specialpedagog och lärare. Projektet var mycket uppskattat och resulterade i ett årshjul för kartläggning, analys och planering av insatser på lågstadiet. Fokus har legat på tidiga insatser och för att skapa en struktur för att identifiera elever i behov av stöd.
- Ökat patientsäkerheten genom att tydliggöra rutiner för möten med vårdnadshavare där skolan är ansvarig att bjuda in i stället för att logopederna tar kontakt. Detta har ökat vårdnadshavarnas delaktighet.
- Logopedgruppen har haft samarbete med Samverkansstrateg HSVO för att hjälpa till i arbetet med VIS-dokument mellan kommunen och länslogopedin. Logopedgruppen uppskattade detta samtal och önskar fortsatt samarbete för att utveckla och förtydliga regionen och kommunens uppdrag gällande logopediska insatser.

Utifrån samverkan har ärenden inkommit från rektorer, baserade på skolans önskemål och de behov som Grundskoleteamet (GST) har identifierat. Under 2024 har även psykologer vid enstaka tillfällen skickat in ansökningar till GST och logopedgruppen. Logopederna ser positivt på detta samarbete.

Logopedgruppen har noterat ett ökat inflöde av mer komplexa individärenden där skolorna behöver stöd för att kartlägga elever med frågeställningar kring NPF, IF, språkstörning eller en kombination av dessa. I detta arbete samverkade logopederna nära med skolpersonal för att identifiera rätt stödåtgärder och diskutera differentialdiagnostik, vilket var avgörande för att säkerställa att eleverna fick den hjälp de behövde.

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1 §

I Enköpings kommun arbetar man aktivt med informationssäkerhet och har en objektplan enligt förvaltningsstyrmodellen Em3. Denna plan klargör vad som ska göras och hur objektförvaltningsarbetet för system som kräver informationssäkerhet ska utföras och styras. Planen beskriver aktiviteter och rutiner för hur informationssäkerhet och dataskydd hanteras, inklusive åtgärder för att förhindra att information läcker ut, förvanskas eller förstörs, samt att säkerställa att information är tillgänglig när den behövs.

Kommunen använder datajournalssystemet Prorenata, där all hälso- och sjukvårdspersonal har ett personligt konto med säker inloggning via dubbel inloggningsfunktion och kontinuerligt byter lösenord. Prorenata administratörer ger behörighet till hälso- och sjukvårdspersonal, begränsad till de skolor som medarbetaren ansvarar för. För patientsäker hantering av datajournalssystemet gör MLA och PLA loggkontroller och journalgranskning samt återför resultatet till verksamheten.

I det digitala journalssystemet Prorenata används meddelandefunktion för att skicka känsliga data mellan kategorierna. Funktionsbrevlådan används för säker kommunikation mellan hälso- och sjukvårdspersonal och vårdnadshavare, där identifiering sker med digitalt BankID eller Freja. Funktionsbrevlådan styrs av användarnas behörigheter.

Statistik och rapporter avidentifieras innan de visas för elevhälsopersonal och rektor på skolan, exempelvis efter utförda hälsobesök för en grupp. Syftet med rapporterna är att identifiera förbättringsområden som elevhälsan kan arbeta vidare med genom förebyggande och hälsofrämjande insatser på skolorna.

Pappersdokument förvaras i inlåsta brandsäkra arkivskåp för all hälso- och sjukvårdspersonal. Under 2024 har skolsköterskornas pappersjournaler för barn födda till och med 1998 arkiverats och ska levereras till kommunens slutarkiv i början av 2025. Pappersjournaler för barn födda 1999 och yngre ska skannas in i det digitala journalssystemet och arkiveras digitalt, först till mellanarkivet i datajournalssystemet och senare till kommunens elektroniska slutarkiv. Planen 2025 för psykologgruppen är att påbörja övergången till en helt digitaliserad dokumenthanteringsprocess. Under 2024 har Prorenata utvecklats så att allt material som skyddas av testsekretess kan skannas in i den psykologiska journalen. Under 2025 kommer ett arbete med att skanna in alla pappersdokument påbörjas, detta beräknas pågå under en längre tid. För elever med skyddade personuppgifter gäller pappersjournal för alla hälso- och sjukvårdspersonal. Gymnasieskolans psykolog leder och organiserar med grundskolans psykologer arkiveringen av psykologiska journaler och MLA leder arbetet för skolsköterskegruppens arbete. Logopedgruppen följer rutiner för dokumenthanteringen. I egenkontrollen har uppmärksamats att inskanning av dokument inte kan ske på ett säkert sätt, skanner har därför köpts in. Arkivarie och ansvarig för kommunens digitala arkiv samt kommunjurist har samverkat i arkivprocessen. Under hösten reviderades informationshanteringsplanen som gäller från 1 januari 2025, MLA och PLA har utarbetat den medicinska och psykologiska delen i planen.

Under 2024 har all HSL-personal identifierat behovet av att revidera den nuvarande rutinen för dokumentation och journalföring av elever med skyddade personuppgifter. Under 2025 är målet att utreda möjligheten att integrera en digital lösning i datajournalssystemet för personer med skyddade personuppgifter.

För att garantera säker förvaring av nycklar har ett centralt placerat kodnyckelskåp nu installerats, ett mål för 2023 som uppnåddes 2024 för skolsköterskorna.

För att säkerställa spårbarhet och förhindra läckage av känsliga uppgifter skickas känslig post rekommenderat. Säker e-post används där mottagaren identifierar sig med BankID eller Freja för att få tillgång till information. Hälso- och sjukvårdspersonal följer kommunens riktlinjer för att begränsa och skydda personuppgifter i e-posthanteringen genom att:

- Skicka nödvändiga personuppgifter via krypterad e-post.
- Flytta och radera e-post.
- Avidentifiera innehållet om du behöver svara på mejlet.
- En lathund för kommunikation via sms och e-post har utarbetats i samarbete med kommunjurist och IT-samordnare.

För att effektivisera informationsövergång från regionen till kommunen finns Nationell patientöversikt (**NPÖ**), en digital tjänst som MLA är intresserad att ansluta sig till. Planen är att undersöka denna möjlighet 2025.

En god säkerhetskultur

En grundläggande förutsättning för en säker vård är en god säkerhetskultur. Organisationen ger då förutsättningar för en kultur som främjar säkerhet.

Inom ramen för en god säkerhetskultur rapporterar skolsköterskor, skolläkare, psykologer och logopeder avvikelser i kommunens digitala avvikelsesystem Invit Flexite-Elevhälsa HSL när en händelse har medfört eller kunde ha medfört skada för en elev. MLA, PLA eller verksamhetschef HSL genomför riskanalyser och bedömningar av händelserna samt föreslår åtgärder för att förebygga och undvika upprepade avvikelser. Dessa åtgärder dokumenteras i InvitFlexite och återkopplas till rapportören och verksamheten.

Vid brister i samarbetet mellan olika vårdenheter hanteras avvikelser enligt riktlinjer i ViS-dokument. MLA eller PLA analyserar inkomna externa avvikelser och föreslår åtgärder i dialog med berörd personal. Svaren återkopplas till den externa rapportören och verksamheten. Verksamhetschef HSL deltar i samverkansforumet HSVO för att diskutera säkerhetsfrågor mellan olika uppdragsgivare.

Risker och hinder identifierades 2023 och sammanställdes 2024, med fokus på hantering av skyddade personuppgifter, orosanmälningar och svårigheter att hitta rutiner. Arbetet med att skapa en plattform på Teams för att samla rutiner, metoder och vägledning påbörjades 2024 och fortsätter under 2025.

Under 2023 identifierades risker och hinder i arbetet och dessa sammanställdes 2024. Identifierade områden handlade om hantering av skyddade personuppgifter, orosanmälningar och svårighet att hitta rutiner som är utspridda i flera plattformar. Förbättringsarbetet har påbörjats 2024 och fortsätter 2025.

Adekvat kunskap och kompetens

En grundläggande förutsättning för säker vård är att det finns tillräckligt med personal med adekvat kompetens och goda förutsättningar att utföra sitt arbete.

Ansvar för att rekrytera och fördela tjänster ligger hos enhetschef och verksamhetschef HSL för centrala elevhälsan, för att säkerställa att god vård kan ges till alla elever på alla skolenheter.

För att hälso-och sjukvårdspersonal ska uppfylla kompetenskravet i sin anställning i Enköpings kommun har yrkeskategorierna legitimation och adekvat utbildning.

- Skolsköterskor har specialistutbildning med inriktning mot distriktssköterska, hälso- och sjukvård för barn och ungdom eller skolsköterska.
- Skolläkare är legitimerade läkare med specialkompetens inom barn- och ungdomsmedicin, allmänmedicin eller barn- och ungdomspsykiatri.
- Psykologer i skolan är legitimerade psykologer eller PTP-psykologer som får handledning av en legitimerad psykolog på sin tjänstgöringsplats.
- Logopeder i Grundskoleteamet är legitimerade logopeder med utbildning från Logopedprogrammet, 4-årig högskoleutbildning.

För att säkerställa att den medicinska insatsen har uppdaterade kunskaper för sin yrkesutövning har all personal ett gemensamt ansvar att sprida kunskap inom organisationen genom erfarenhetsutbyten, fallbeskrivningar och undervisning på kategorimöten. Skolläkaren har bidragit med sin kompetens om exempelvis tillväxtbedömning och ryggar vilket ger en enhetlig syn på dessa bedömningar. Deltagandet även i interna och externa nätverk ger stöd för omvärldsbevakning och erfarenhetsutbyte. Skolsköterskornas bemanning och kompetens säkerställs genom rekrytering, samt att nyanställda får genomgång och introduktion av verksamheten både centralt och på skolorna. De tilldelas även en mentor och får även stöd från kategorigruppen samt centrala elevhälsans ledning.

Kvalitetsverktyg med färgkodning används i skolsköterskornas verksamhet för att beskriva lägesituationen i syfte att identifiera behov av resursfördelning.

För att säkerställa adekvat kunskap och kompetens pågår arbete med att skapa en tydlig struktur för den lokala metodboken i Teams, där rutiner, metodbeskrivningar, lathundar och arbetsprocessbeskrivningar samlas för enkel åtkomst. Uppsalas webbhandbok används för övergripande vägledning och lokala rutiner och processer finns i Teams.

För att säkerställa en likvärdig användning av psykologernas kunskaper och resurser hade Verksamhetschef för Stöd- och utveckling i uppdrag av förvaltningschefen 2024 att genomlys och utvärdera deras placering i organisationen. Vilket resulterade i att en ny modell för psykologernas organisation har tagits fram och implementerades augusti 2024. Varje psykolog har tilldelats ett antal ansvarsskolor, där psykologen deltar på elevhälsomöten och utför majoriteten av de psykologiska insatserna. För att främja en jämlik tillgång till psykologiska insatser finns en central fördelning av vissa ärenden. Ärenden som kan fördelas centralt är bland annat psykologiska utredningar. Den nya arbetsmodellen utvärderas senast juni 2025.

Kompetensutveckling och fortbildning bidrar till kunskap om patientsäkerheten vilket har säkerställs i de olika kategorierna genom:

Skolsköterskor/psykologer

- Kategorimöte sker 4–5 gånger per termin för skolsköterskor och psykologer där verksamhetsnära frågor och ämnen diskuteras samt att både interna och externa samverkanspartners bjuds in. MLA och PLA leder sina respektive kategorimöten.
- Psykologerna har cirka fyra metodutvecklingsträffar per termin som leds av PLA.
- Handledning sker 3 gånger per termin för skolsköterskor och psykologer av en extern handledare där man har fokuserat på olika dilemman för att hitta lösningar.
- Konferens i Stockholm med tema att leda och utveckla elevhälsoarbete, nya perspektiv och lyckade insatser att främja skolkännsamt samt en modell för samverkan mellan elevhälsa och pedagoger.
- En skolsköterska har gått hörselkurs och delat kunskap i sin kategorigrupp.
- Flera skolsköterskor har gått fortbildning "Bli första hjälpare och stöd en person i kris" och delat innehåll till sin kategorigrupp.
- Skolsköterskor har fått utbildning i systemet Edlevo där alla klasslistor och elever finns.
- Webbutbildningar för skolsköterskor har varit exempelvis utbildning om specialkost och anpassade måltider, "Hur kan vi hjälpa barn och unga till mer hälsosamma matvanor?".
- Gymnasieskolans psykolog har gått flera kortare utbildningar angående tester som används i arbetet samt 7,5 p kurs på Luleå universitet "Hjärnhälsa".

Skolläkare:

- Skolläkaren medverkar några gånger per termin på kategorimöten för skolsköterskor och planeras medverka även någon eller några gånger per termin på kategoriträffar med psykologer för närmare samverkan. Skolläkaren bidrar i skolsköterskegruppen med fortbildning i olika medicinska områden och 2024 har skolsköterskor fått uppdatering i ämnet ryggar, tillväxt och ortopedi.
- Skolläkaren och regionens övriga skolläkare träffar sjukhusspecialisterna från barnkliniken en gång per termin. Hittills har man träffat barnortopeden, barnneurologen, barnendokrinolog.
- Skolläkarträffar en gång per termin för samverkan och diskussion kring utmaningar i den egna arbetsrollen.
- Digitala länsträffar med skolläkare och skolsköterskor.
- Skolläkaren deltar i Uppsala läns epidemirond en gång per termin för att säkra informationsöverföring mellan region och skola vad gäller aktuella infektionssjukdomar.

Logoped:

- En medarbetare har gått kursen *Talmotoriska störningar hos barn och ungdomar - bedömning och intervention*, via Göteborgs universitet
- Logopedgruppen har deltagit på kursen *Logopedi i pedagogisk verksamhet*, vid Uppsala universitet.
- Logopedgruppen har haft 1½ dag för HSL-arbete för att öka kunskap och kompetens kring HSL-arbetet.

Alla:

- Alla kategorier har fått gemensam kompetensutbildning genom centrala elevhälsan, till exempel om Early Warning Systems.
- Yrkesspecifik facklitteratur.

MLA/PLA:

- MLA och PLA deltar på länets nätverksträffar flera gånger per år. Träffarna syftar till erfarenhetsutbyte av rutiner, metoder samt diskussioner.
- PLA deltar i nationellt nätverk för PLA i skolan.

Prorenata administratörer:

MLA och skolsköterska är administratörer för skolsköterskor, deltar på årliga prorenata nätverksträffar och återkommande webinarium flera gånger per år.

Elevers och närståendes delaktighet

PSL 2010:659 3 kap. 4 §

En grundläggande förutsättning för säker vård är att elever och vårdnadshavare är delaktiga. Vården blir säkrare när de är välinformerade, aktivt deltar i elevens vård och när vården utformas och genomförs i samråd. Ett gott bemötande skapar tillit och förtroende. Elever och vårdnadshavare har rätt till inflytande och påverkan, vilket säkerställs genom att erbjuda och involvera dem i vården.

Skolsköterskor, skolläkare, psykologer och logopedier samarbetar nära med vårdnadshavare och elever genom att informera och skapa dialog kring medicinska, psykologiska och logopediska insatser. Samtycke från både elev och vårdnadshavare är nödvändigt för att genomföra insatser. Psykologer behöver samtycke för utredningar och samordning och informationsutbyte med vården samt vid informationsöverföring till skolpersonal. Skolsköterskor inhämtar samtycke för medicinska kontroller och vaccinationer. Vid hälsobesök samlas uppgifter om barnets hälsa, och vårdnadshavare kan följa med för att barnet ska känna sig tryggt. Vid skolbyte krävs samtycke för att rekvidrera elevjournaler, och logopedier inhämtar samtycke för logopediska insatser.

Under 2024 ändrade Måltidsservice sina rutiner, vilket påverkade och involverade skolpersonal, elevhälsa, elever och vårdnadshavare. Skolans elevhälsoteam, och framför allt skolsköterskor, har haft nära samarbete med elever och vårdnadshavare för att säkerställa att matsituationen fungerar bra för barnen i skolan.

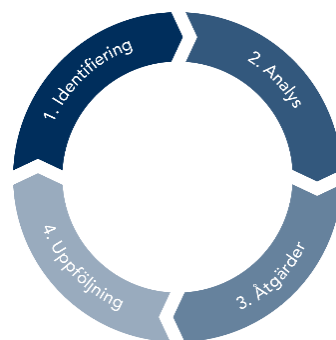
Logopedernas insatser sker genom observationer, konsultationer, handledning, rådgivning samt kartläggning, som ligger till grund för vidare åtgärder och stöd. Riktade insatser ges till elever med uttalssvårigheter, språklig sårbarhet, språkstörning, selektiv mutism/talängslan, läs- och skrivsvårigheter samt mer komplexa problem. Insatserna genomförs på individ-, grupp- och organisationsnivå och riktar sig till specialpedagoger, lärare, övrig skolpersonal, arbetslag, elevhälsan samt elever och vårdnadshavare. Elever och vårdnadshavare är aktivt delaktiga i processen. Uppföljningar med vårdnadshavare sker i juni efter terminens slut för att effektivisera logopedernas arbete och öka vårdnadshavares delaktighet. Nya rutiner har också lett till att vårdnadshavare deltar i högre utsträckning på gemensamma möten med skolan och logoped, vilket stärker samarbetet och stödet för eleverna.

AGERA FÖR SÄKER VÅRD

SOSFS 2011:9, 5 kap. 2 §, 7 §, 8 §, 7 kap. 2 § p 2, PSL 2010:659, 3 kap. 10 §

Vårdgivaren ska utöva egenkontroll genom att systematiskt följa upp, utvärdera och kontrollera att verksamheten bedrivs enligt de processer och rutiner som ingår i ledningssystemet. Egenkontrollen utförs med den frekvens och omfattning som krävs för att säkerställa verksamhetens kvalitet. För ett systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete används fyra steg: identifiera, analysera, åtgärda och följa upp resultaten av egenkontrollerna.

All hälso- och sjukvårdspersonal har ett eget yrkesansvar och ska följa ledningssystemets riktlinjer. Egenkontrollerna genomförs enligt rutin och sammanställs samt analyseras av MLA och PLA för sina respektive kategorigrupper. Vidare åtgärder och uppföljningar baserat på resultaten sker i samarbete med rapportören, verksamhetschef HSL och vid behov rektor.

Dessa beskrivna processen är kopplade till egenkontrollen:

1. Verksamhetsbesök – gäller endast för MLA
2. Lägesbeskrivning med färgkodning – gäller endast för MLA
3. Egenkontroller
4. Journalgranskning
5. Loggkontroller

Processer som är kopplade till egenkontrollerna, dess innehåll och frekvens

Egenkontroll Områden	Innehåll och syfte	Kategori	Frekvens
Verksamhetsbesök	Uppföljning av egenkontroller. Identifiera behov.	Skolsköterskor	En gång per år på varje skolmottagning
Egenkontroll – kvalitet	Administrativa rutiner och följsamhet av fastställda rutiner och processer i ledningssystemet.	Skolsköterskor Skolläkare Psykologer Logoped	Skolsköterska: 2 ggr./år Skolläkare, psykolog, logoped: En gång/år
Egenkontroll – lokaler/medicinteknisk apparatur	Utrustning och lokaler.	Skolsköterskor Psykologer	En gång per år En gång per år
Lägesbeskrivning med färgkodning	Inventering av hur skolsköterskor ligger till i sitt basprogram med hälsobesök och vaccinationer.	Skolsköterskor	Två gånger --hösten Fem gånger - våren
Journalgranskning	Genomgång av dokumentation för att bedöma om dokumentationen uppfyller lagkraven.	Skolsköterskor Skolläkare Psykologer	Två gånger per år
Loggkontroller	Logguppföljning av användare av journalsystemet prorenata.	Skolsköterskor MLA Skolläkare Psykologer	Tre gånger per år
Avvikelsehantering	Händelse, bedömning, riskanalys, åtgärder	Skolsköterskor Skolläkare Psykologer Logoped	Kontinuerligt under året

Resultat från egenkontrollerna

1. Verksamhetsbesök – Skolsköterskor på grundskola: MLA har gjort verksamhetsbesök på ett flertal skolor och diskuterat lösningar utifrån upplevd arbetsbelastning och vid en tids sjukfrånvaro. Prioriteringar har gjorts och rektor har varit delaktig.

2. Resultat Egenkontroll kvalitet 2024: SKOLSKÖTERSKOR - GRUNDSKOLA

Innehåll	Resultat 2024	Åtgärd/ Analys
Vaccinationer	<p>Vaccination för nyanlända sker löpande när skolläkare har ordinerat, 16 nyanlända barn har blivit vaccinerade HT-2024.</p> <p>Totalt har vårdnadshavare till 41 barn tackat nej till vaccinationer; 14 MPR* och 27 HPV* dos 1.</p> <p>Vaccination erbjuds till alla barn i åk 2, 5 och åk 8 samt vid komplettering av vaccinationer.</p>	<p>Resultatet 2024 visar att det är marginellt högre vaccinationstäckning HT-2024 jämfört med HT-2023 där 17 ej vaccinerades för MPR och 38 vaccinerades inte för HPV dos 1. Trots att vissa barn inte vaccineras visar statistik från regionen att Enköping har god vaccinationstäckning i länet.</p> <p>Det är fler som tackat nej till vaccinationen HPV i åk 5 jämfört med MPR* och dTp*. Orsak till detta är att vårdnadshavare ofta vill vänta med HPV vaccinationen och är mer positiva till att detta vaccin ges senare även fast de har fått information om att det är bra att ta det i åk 5 för att få bästa skydd så tidigt som möjligt, trots informationen önskar man vänta.</p>
Hälsobesök	Alla har kommit på hälsobesök som erbjudits. Alla elever erbjuds i förskoleklass, åk 2, 4 och åk 7.	Det finns en positiv inställning till att komma på ett hälsobesök till skolsköterskan. Hälsobesöket är ett sätt att etablera kontakt med skolsköterskan och är även förebyggande och hälsofrämjande insats för elever.
Ledningssystem	Är känt för alla utom en vikarie. Ledningssystemet följs av alla.	Vikarie som inte kände till ledningssystemet följer dock detta visar det sig vid verksamhetsbesöket. Det finns ett behov av att revidera ledningssystemet genom att komplettera innehållet.
Mottagning	<p>Tillgång till skolläkare är tillräckligt på alla skolor.</p> <p>På högstadieskolor är det bra tillgång till skolsköterska och på mindre skolor finns tillgång när skolsköterska har sin arbetstid på skolan.</p> <p>Alla skolsköterskor följer årshjulet för basprogrammet; hälsobesök och vaccinationer.</p>	På de mindre skolorna är tillgång till skolsköterska begränsat till 2–3 dagar eftersom skolsköterskor som arbetar på mindre skolor oftast har ansvar för två skolor och fördelar dagar mellan skolorna. På Grillbyskolan finns ett behov av att öka skolsköterska från 2 dagar till 3. Detta behov får utvärderas under 2025.
Journalhantering	<p>Många av kommunens skolor har fått sina beställda journaler från andra kommuners skolor, dock saknades 5–10 elevjournaler i december.</p> <p>BVC-sammanfattningar/journal är beställda i mitten av augusti, på 9 skolor har man inte fått alla sammanfattningar i december. Totalt saknas 20 BVC-sammanfattningar fördelat på 9 skolor.</p> <p>Alla har god kännedom och blir informerade om personer med skyddade personuppgifter via skolans administration. Elever med skyddade personuppgifter dokumenteras endast i pappersjournal.</p> <p>Gamla pappersjournaler på elever födda till och med 1998 har förberetts inför arkivering i kommunens slutarkiv. Överlämningen sker i början av 2025.</p>	<p>Journaler beställes så snart skolsköterska fått kännedom om att en ny elev har börjat på skolan, start kan ske under hela läsåret. Beställda journaler från andra skolor väntas att komma.</p> <p>Enligt rutin från Region Uppsalas Journalutlämningsställe är handläggningstid 6–8 veckor vilket innebär för vår verksamhet en lång väntan. För att få information om aktuell hälsostatus inhämtar skolsköterskor hälsouppgifter via vårdnadshavare vid terminsstart för att i tidigt stadium identifiera eventuella åtgärder som behöver vidtas i väntan på BVC-sammanfattningen. Från privata BVC har det fungerat snabbt och smidigt, sammanfattningarna har inkommit inom 2–3 veckor men ibland kan det ta lite längre tid beroende på om vårdnadshavare uppgivit vilken BVC barnet har tillhört i hälsouppgiften.</p>

Prorenata; datajournal/ dokumentation	<p>Alla skolsköterskor dokumenterar i systemet och nästan alla använder "smarta checklistor".</p> <p>Journalgenomgång görs i åk 3 och åk 6, sammanfattning i åk 9 samt vid skolbyte.</p> <p>Alla använder sig av funktionen "bevakningar" när uppföljningar blir aktuellt.</p>	<p>Smarta checklistor i datajournalen ger bra överblick på genomfört basprogram och bidrar till kvalitetssäkring.</p> <p>Analys uppföljning: Vid genomgång av avvikelser 2024 framkom att flertal uppföljningar uteblivit pga. att markering för uppföljning saknades. Man har blivit mer noggrann att markera uppföljning enligt rapporten från 2024 års egenkontroll.</p>
Samverkan på skola	<p>Alla deltar på skolans elevhälsoteam (EHT) och de flesta skolsköterskor redovisar övergripande och gruppvis statistik från hälsobesöket om det är någonting som sticker ut från hälsosamtalet.</p>	<p>Statistikrapporter presenteras i procent gruppvis fördelat i samma årskurs för att identifiera om det krävs att tillsätta några förebyggande eller hälsofrämjande insatser.</p>

*MPR (Mässling, påssjuka, röda hund) erbjuds i åk 2, HPV (Humant Papillomvirus) erbjuds i åk 5, dTp (difteri, stelkramp, kikhosta) erbjuds i åk 8

Övrig information och åtgärder - Egenkontroll kvalitet för grundskolans skolsköterskor:

Vaccination erbjuds till alla barn där vårdnadshavare tar ställning till vaccination för sitt barn. Båda vårdnadshavare måste samtycka för att vaccination ska ges förutsatt att båda har vårdnaden. De som har tackat nej får ett senare erbjudande och senast när barnet går första året på gymnasiet.

Vaccination dTp sker i åk 8 under våren 2025 och resultatet presenteras juni 2025.

Hälsobesök genomförs i förskoleklass, åk 2, 4 och 7. Enligt årshjulet erbjuds förskoleklass och åk 7 under vårterminen men viss flexibilitet förekommer.

Ledningssystemet: Vid vikarietillsättning ges mycket information vid inledningsfasen för att snabbt komma in i arbetet men vissa styrdokument behöver repeteras när det har gått en viss tid vilket MLA tar ansvar för, även den anställde har ett ansvar att efterfråga styrdokument.

Journalhantering: NPÖ är en digital tjänst mellan region och kommun där kommuner kan ansluta sig till vilket kan ge snabbare överbryggnings av BVC-sammanfattningar i framtiden och målet är att undersöka möjligheten under 2025. Informationshanteringsplanen 2025 kommer att styra verksamhetens journalhantering och målet är digital journal-och dokumenthantering förutom på elever med skyddade personuppgifter.

Samverkan och hälsofrämjande insatser har skolsköterskor varit delaktiga i på olika sätt, bland annat i form av gruppundervisning i ämnen som pubertet, hygien, må bra, kost, sömn, fysisk aktivitet, alkohol/tobak.

2.1 Resultat Egenkontroll - Lokaler och Medicinteknisk apparatur 2023: SKOLSKÖTERSKOR GRUNDSKOLA

Resultat från Egenkontroll – Lokaler och Medicinteknisk apparatur (sept. 2024) Skolsköterskor Grundskola 2024		
Innehåll	Resultat 2024	Analys/Åtgärd
Lokaler	Övervägande mottagningar har nästintill ändamålsenliga lokaler. Dock krävs en del förbättringar på vissa skolor:	
	<p>På 5 skolor saknas väntrum och en skola saknar toalett i anslutning till mottagningen.</p> <p>På Lillkyrkaskolan blir det för varmt, man upplever en sötaktig lukt i rummet och mottagningen delas med skolans administratör.</p>	<p>På 5 skolor är det svårt att få till väntrum och toalett då det inte är möjligt utifrån befintliga lokalers byggnation.</p> <p>Lillkyrkaskolan; Skolsköterskan delar rum med administratören, man är där olika dagar. Man behöver identifiera varför den sötaktiga lukten finns, rektor har informerats och hanterar arbetsmiljöärendet.</p>

	Skolsta har behov av insynsskydd till fönster och ett klassrumsfönster som är utanför väntrummet.	Skolsta: Insynsskydd är ordnat.
	Grillby har en sötaktig lukt i rummet	Grillby: Orsak till den sötaktiga lukten ska undersökas, rektor har informerats och hanterar arbetsmiljöärendet.
	4 skolor har tomma arkivskåp efter att pappersjournaler har lämnats till kommunarkivet.	Tomma arkivskåp har redan hittat nya ägare, arbete pågår 2025.
Medicintekniskt material	Medicintekniskt material finns på de flesta skolmottagningar, dock finns ett behov att byta ut alla gamla syntavlor till LED-syntavlor.	Flera mottagningar har fått LED-syntavla och byte sker när behov uppkommer och sker över tid. Rutinen är att medicinteknisk apparatur byts ut vid behov.
	På Enögla och Enögla anpassade finns behov av att ha två audiometrar för att vara mer effektiv när hälsobesök genomförs, nu finns en som man delar.	Audiometer får delas på Enöglaskolan tills vidare. Inköp planeras till hösten 2025.
Medicinska rutiner	Läkemedelsrutiner följs och man har informationslistor synliga. Läkemedel förvaras i låsta skåp där endast skolsköterska har nyckel.	Att medicinska rutiner följs är ett patientsäkert arbete och att läkemedel är inlåsta minskar risken för fel åtkomst och hantering.
	Kylskåpstemperatur kontrolleras så ofta som skolsköterskan är på plats, på de mindre skolorna sker det 2–3 gånger i veckan och på större skolor dagligen.	Vid flera tillfällen har det uppstått kylskåpshaveri och för hög temperatur på grund av strömbrott. Skolsköterskan har identifierat och hanterat på ett säkert sätt, kasserat vaccin och läkemedel och nytt har köpts. MLA har alltid informerats.
Hygienrutiner	Hygienrutiner följs och riskavfall hämtas en gång per år enligt rutin. Städning av golv på mottagningen sker mellan 1–5 gånger i veckan, vissa skolor dagligen och andra 1 gång i veckan beroende på hur ofta skolsköterskan är på plats.	Städning och tömning av sopor minskar risken för smittspridning. Bedömningen är att rengöring görs tillräckligt ofta utifrån hur ofta skolsköterska finns på plats.

Sammanfattande analys och åtgärd:

Rutiner har följts och identifierade händelser har åtgärdats, se tabell. Arbetsmiljöärenden har åtgärdats med hjälp av skolans rektor.

2.2 Resultat Egenkontroll 2024: PSYKOLOGER – GRUNDSKOLA

Innehåll	Resultat
Ledningssystem	Känt för alla och följs. Behov av revidering har uppmärksammats.
Ändamålsenliga lokaler/utrusning	Finns på alla skolor utom Bergvretens anpassade grundskola (arbetsrum, testrum, mötesrum), Örsundsbro skolan (testrum) och Grillbyskolan (arbetsrum).
Rutiner och arbetsprocesser	Flera rutiner och arbetsprocesser har implementerats under hösten 2024 och kommer utvärderas i juni 2025.
Testmaterial	Adekvat testmaterial finns och ett par nya tester har beställts under hösten.
Dokumentation och journalföring	Journalföring ska ske "så snart som möjligt", de flesta psykologer har möjlighet att journalföra inom rimlig tid efter insats. Behov av ny rutin angående elever med skyddade personuppgifter har uppmärksammats och kommer tas fram under våren 2025.
Datajournalssystem	Journalssystemet Prorenata används av samtliga psykologer. Under hösten 2024 har ett utvecklingsarbete av systemet påbörjats som kommer fortsätta under våren 2025.
Remisshantering	Remisser som skickas på uppdrag av vårdnadshavare som hänvisats till skolan från "En väg in" tar en allt större del av psykologernas arbetstid.
Arkivering	Rutiner har reviderats. En övergång till digital arkivering kommer påbörjas under 2025.
Kompetensutveckling	Metodutvecklingsträffar, Kategoriträffar och extern handledning organiseras kontinuerligt under året.

Sammanfattande analys och åtgärder - egenkontroll för grundskolans psykologer:

Två områden framhävs i egenkontrollerna. För det första har psykologgruppens arbetsprocesser och rutiner reviderats och implementerats under hösten, vilket innebär att de ännu inte har kunnat utvärderas. För det andra ökar antalet vårdnadshavare som på eget initiativ tagit kontakt med BUP och HAB men hänvisats till skolans psykolog. Konsekvensen är att en ökad del av psykologernas arbetstid läggs på att hantera dessa ärenden.

Baserat på egenkontroll (journalgranskning, loggkontroll och enkät) och de avvikelser som identifierats under 2024, har journalföring framkommit som ett utvecklingsområde inom psykologgruppen. För att uppnå en enhetlig journalföring har psykologerna arbetat med att förbättra datajournal mallar och diskuterat om olika psykologiska insatser faller under HSL. PLA har deltagit i en nationell nätverksträff för PLA i skolan och lyssnat på psykologförbundets jurist. Enligt juristen är det inte alltid tydligt om en insats i skolan lyder under HSL. Därför behöver varje kommuns psykologer diskutera och enas om vilka insatser som omfattas av HSL. En "lathund" för journalföring av insatser som inte självklart lyder under HSL har tagits fram och uppdateras kontinuerligt.

2.3 Resultat Egenkontroll 2024: Logopederna – GRUNDSKOLA

Innehåll	Resultat
Ledningssystem	Rutin finns och följs. Fortsatt behov av stöd och tid för att implementera och utveckla arbetet.
Ändamålsenliga lokaler/utrusning	Logopederna har sina kontorsplatser i kontorslandskap. Finns möjlighet till låsbara skåp för arbetsmaterial. Elevinteraktion för kartläggning sker ute på skolorna. Alla skolor har inte möjlighet att tillgodose behovet av avskilt rum för att arbeta med eleven ostört. Samtliga logopeder har aktiverat säkerutskrift. Tillgång till sekretesskydd till bärbara datorer finns. Brandsäkra arkivskåp finns. Saknas skanner för att kunna skanna in dokument säkert.
Logopedinsatser	Rutin finns och följs. Behöver uppdateras och säkerställa att samtliga rutiner finns nedskriva.
Dokumentation	Rutin finns och följs. Tydliggörande behövs kring journalföring av elever med skyddad identitet. Saknas idag.
Journalhantering	Arkivskåpet är i behov av översyn samt rensning av material som ska strimlas. I dagsläget genomförs ingen journalgranskning av logopedernas journaler.
Datajournalssystem	Använder Prorenata enligt rutin.
Samverkan	Individuella kontakter skapas vid behov. Saknas formella forum för samverkan.
Kompetensutveckling	Saknas plan för kompetensutveckling i logopedgruppen.
Övrigt	Risk- och konsekvensanalys inför flytten till nya lokaler 2026 har påbörjats. Logopedgruppen lyfter detta som en risk för att sekretesskraven inte kommer uppfyllas då Grundskolestöd kommer att dela lokaler med Modersmålsenheten samt att arbetet ska ske i kontorslandskap. Det finns en ökad risk för att sekretessen bryts.

Analys egenkontroll

Genom egenkontrollerna har det uppmärksamats att logopederna saknar möjlighet till säker inskanning av dokument. Chef har godkänt inköp av en egen skanner och skrivare till logopedgruppen. Arkivskåp behöver rensas, och en dag för detta är inbokad under påsklovet 2025. Logopedrutiner finns och följs, men logopedgruppen har identifierat behovet av att säkerställa att alla rutiner är nedskrivna. Detta kommer att formuleras som ett mål för verksamhetsåret 2025. För närvarande sker ingen granskning av logopedjournalerna men frågan ska tas omhand. En risk- och konsekvensanalys inför flytten 2026 har påbörjats, då Grundskoleteamet kommer att dela lokaler med modersmålsenheten. Logopederna uttrycker oro för att patientsäkerheten och

sekretesskraven inte kommer att uppfyllas när flera personer delar lokaler och logopedgruppen inte har egna arbetsplatser.

Andra risker som inte har åtgärdats är kopplade till lokaler och risken att sekretesskrav inte uppfylls ute på skolorna samt implementeringen och arbetet med ledningssystem. Dessa punkter, som även lyftes i föregående patientsäkerhetsberättelse, behöver logopedgruppen stöd med att åtgärda.

2.4 Resultat Egenkontroll 2024: SKOLSKÖTERSKOR - GYMNASIESKOLA

Innehåll	Resultat 2024	Åtgärd/Analys
Vaccinationer	Vaccinationer erbjuds på gymnasiet och enstaka har tackat nej. Tre nyanlända har vaccinerats.	På gymnasiet erbjuds vaccinationer när elever inte fullföljt barnvaccinationsprogrammet på grundskolan eller om man har följt ett annat lands vaccinationsprogram. Ändå tackar vissa nej till vaccinationer.
Hälsobesök	En har tackat nej till erbjuden hälsobesök i åk 1 på gymnasiet nationella program. Tre nyanlända har genomgått ett hälsobesök.	Elever i åk 1 på gymnasiet erbjuds ett hälsobesök och oftast kommer de flesta på ett hälsobesök som är det sista som erbjuds under hela skoltiden.
Ledningssystem	Ledningssystemet är känt och följs av alla.	Man upplever att ledningssystemet är något ytligt gällande skolsköterskans uppdrag. Saknar uppgifter kring nyanlända och skyddad identitet.
Mottagning	Tillgång till skolläkare har varit tillräckligt på gymnasiet. Elever i alla program har haft tillgång till skolsköterska dock begränsat mellan mars - augusti.	Mellan mars till augusti fanns tillgång till en ordinarie skolsköterska samt vikarie en månad, under den perioden var skolsköterskebemanningen begränsad. Elever kunde ändå boka tid för ett besök då en skolsköterska kunde styra flödet genom att ge en specifik tid till eleven, dock blev väntetiden längre än normalt.
Journalhantering	Alla journaler har inte kommit, det saknas på några nya elever. Man har kännedom om alla nya elever samt de som har flyttat. Man känner till alla elever som har skyddade personuppgifter.	Journalarbete pågår och är beställda. Journalhanteringen tar längre tid på elever som har brokig bakgrund. Information om elevförändringar får man genom datajournalssystemet via "Notiser" eller så upptäcks dessa på klasslistor som man går igenom kontinuerligt. Systemet Edlevo visar klasslistor och är till bra hjälp.
Prorenata; datajournal/ dokumentation	Man dokumenterar i datajournalssystemet förutom på elever med skyddade personuppgifter. Bevakning används vid uppföljningar.	Dokumentation sker enligt rutin.
Samverkan på skola	Man blir inbjuden till elevhälsoteamsmöte vid behov. Efter hälsobesök informeras arbetslag på gruppnivå om någonting sticker ut från hälsobesöken.	Hälsosamtalet har varit ett individuellt tillfälle i det hälsofrämjande arbetet. Det har varit svårt att hinna förebyggande och hälsofrämjande insatser på gruppnivå.

Sammanfattande analys och åtgärd:

Samtliga rutiner har följts. Gymnasiet har två skolsköterskor, men mellan mars och augusti ansvarade en skolsköterska för hela gymnasiet, med stöd av en vikarie från bemanningsföretag under en månad mellan maj och juni. En ny skolsköterska anställdes i september. Under den angivna perioden har bemanningen varit otillräcklig, vilket har gjort det svårt att genomföra förebyggande och hälsofrämjande arbete på gruppnivå. Fokus har i stället legat på det lagstadgade basprogrammet. Elever har kunnat boka tid hos skolsköterskan, men väntetiderna har blivit längre.

2.5 Resultat Egenkontroll 2024: SKOLLÄKARE – GRUNDSKOLA OCH GYMNASIESKOLA

Innehåll	Resultat 2024	Åtgärd/Analys
Ledningssystem	Känt och följs.	Följer rutinen.
Ordinationer	Ordination för kompletterande vaccinationer görs.	Följer rutinen.
Rutin utredningar	Flera rutiner och arbetsprocesser har implementerats under hösten 2024 och kommer utvärderas juni 2025.	Följer rutinen och utvärderas juni 2025
Mottagning	Genomför bokade besök på mottagningar på samtliga skolor.	Följer rutinen
Prorenata; datajournal/ dokumentation	Dokumentation sker i journalsystemet Prorenata samt vid skyddad id i pappersjournal, ej alltid använt arkivbeständig penna.	Följer rutinen. Börjat använda arkivbeständig penna vid dokumentation i pappersjournaler.
Samverkan på skola	Samverkan med skolor vid behov/efterfrågan i form av medverkan på EHT	Samverkan finns.
Kompetensutveckling	Deltar i skolsköterskans kategoriträffar och skolläkarnätverk på regional nivå och nationell nivå.	Informationsutbyte och omvärldsbevakning sker och återförs till verksamheten.

Sammanfattande analys och åtgärd:

Samtliga rutiner har följts och samverkan har skett på regional-och nationell nivå samt internt i kommunen. Vid implementering av uppdaterad informationshanteringsplan uppmärksammades att alla inte använde arkivbeständiga pennor vid dokumentation i pappersjournaler, vilket är nödvändigt för elever med skyddade personuppgifter. All medicinsk personal fick därför sådana pennor hösten 2024.

2.6 Resultat Egenkontroll 2024: PSYKOLOG - GYMNASIESKOLA

Innehåll	Resultat 2024
Ledningssystem	Känt och följs.
Ändamålsenliga lokaler	Ja.
Rutiner för utredningar	Ja.
Testmaterial	Adekvat Testmaterial finns.
Dokumentation	Fungerar bra, hinner oftast dokumentera inom rimlig tid.
Datajournalsystem	Ja.
Samverkan	Kan utvecklas gällande vuxenpsykiatri och länslogopedi, även med HAB.
Kompetensutveckling	Ja.

Analys från egenkontroll för gymnasiets skolpsykolog:

Remisser som skickas till BUP efter att vårdnadshavare hänvisats till skolan returneras ofta. Samverkan med vuxenpsykiatri, länslogopedin och habiliteringen ses som ett utvecklingsområde. Det finns ett behov av att revidera rutinen för elever med skyddade personuppgifter.

2.7 Resultat – Logoped ärenden 2024

Totalt inkomna ärenden 2024	Individnivå (HSL)	Gruppnivå	Organisationsnivå
47	39	5	3

Ärenden inkommer till Grundskoleteamet (GST) från de kommunala grundskolorna. Bland de inkomna ärendena finns både rena logopedärenden, kombinerade logoped/pedagogärenden och ärenden riktade enbart till pedagoger. I tabellen följer en sammanställning av antalet ärenden där logopederna är inkopplade. Den största andelen av inkomna ärenden till GST, 70%, är ärenden där logoped är inkopplad. Utöver de ärenden som inkommit under 2024 finns även ytterligare 27 ärenden från tidigare läsår som fortfarande är aktiva för logopederna. Ärenden på individnivå är kopplade till HSL.

Under 2024 inkom tre färre ärenden än föregående år dock ser vi i de inkomna ärendena ett ökat behov av individstöd. Det är i flertalet fall mer komplexa frågeställningar med kombination språkstörning och NPF.

3. Lägesbeskrivning med färgkodning – Skolsköterskor grundskola:

Åtgärd/Analys: Enligt rutin genomfördes lägesbeskrivningar två gånger på våren och fem på hösten. På en skola prioriterades basprogrammet genom att pausa vissa skolmöten. Under hösten förstärktes skolsköterskebemanningen på denna skola och en dialog fördes med den ansvariga rektorn.

4. Journalgranskning av samtliga användare

Resultat, åtgärd och analys – journalgranskning av skolsköterskor:

MLA har genomfört individuell journalgranskning enligt rutin, totalt har 13 journaler granskats.

Journalens innehåll: Samtliga 13 granskade journaler är godkända. Dokumentationen är tydlig, lättförståelig och utan egna värderingar eller förkortningar. Alla dokument är inskannade, namngivna och signerade. BVC-epikris är inskannad för alla utom de som flyttat in från annat land.

Elevbesök/Spontanbesök: Samtliga 13 granskade journaler är godkända. Orsak, bedömning, resultat och åtgärd är dokumenterade och relevanta.

Hälsobesök/Kontroller: Basprogrammet har följts och dokumenterats enligt rutin. Alla kontroller (syn, hörsel, rygg och tillväxt) är utförda och dokumenterade enligt rutin. Det saknas 5 hälsouppgifter i de 13 granskade journalerna och 2 av dessa saknade anteckning om orsak till att sökningen avslutades.

Vaccinationer: Utförda enligt barnvaccinationsprogrammet. Ordination och vaccin är dokumenterade och samtycke har inhämtats.

Förbättringsområden 2025

- Dokumentera åtgärder och resultat även vid sökning och avslut av hälsouppgifter. För nyinflyttade elever kan hälsouppgifter inhämtas, särskilt om de saknas från tidigare skola.
- MLA arbetar centralt utan skolplacering och behöver vid behov gå in i elevjournaler och dokumentera. Mall "journalärende" skapades i detta syfte 2024, mallen kan även användas av skolsköterskor.
- Både skolläkaren och MLA ska journalgranskas, vilket inte har skett strukturerat. Specifik journalgranskningsmall ska utarbetas.

Resultat, åtgärd och analys – journalgranskning av psykologer:

PLA har genomfört en individuell journalgranskning baserat på en ny mall. Fem av sex granskningar var utan anmärkning. Psykologgruppen har också genomfört en kollegial journalgranskning.

En anmärkning gjordes gällande en generell handledningsinsats som inte ska journalföras i den enskilde elevens journal samt en anmärkning gällande ett ej journalfört samtycke från vårdnadshavare gällande konsultation av psykolog från pedagoger. Inom ramen både för den individuella och den kollegiala journalgranskningen framkom flera situationer där psykologerna resonerar och gör olika. Det skall påpekas att ingen gör fel, olikheterna i förfarandet visar bara hur komplex journalföringen är för psykologer i skolan. Åtgärder utifrån anmärkningar och i syfte att skapa ett så likvärdigt förfarande som möjligt har vidtagits i form av ett utvecklingsarbete kring journalföring. Psykologgruppen har under en halvdag lyft olika utvecklingsområden och tillsammans tagit ställning kring olika frågor angående journalföring. En "Lathund för journalföring" har skapats. Även gällande journalsystemet Prorenata mallar har ett revideringsarbete påbörjats.

Förbättringsåtgärder:

Efter den individuella journalgranskningen bedömdes mallen för journalgranskning behöva modifieras och har därför reviderats 2024.

5. Loggkontroller av samtliga användare

Resultat, åtgärder och analys – loggkontroller för medicinska insatsen.

MLA har genomfört loggkontroller enligt rutin. Stickproverna visade inga anmärkningar och bekräftade att ingen har loggat in i journaler för elever utan vårdrelation. Behörigheterna till kommunens skolor är begränsade så att varje skolsköterska endast har tillgång till journaler på den skola där hen arbetar, för att minska risken för misstag. Skolläkaren och MLA har tillgång till alla elever och skolor utifrån sitt uppdrag.

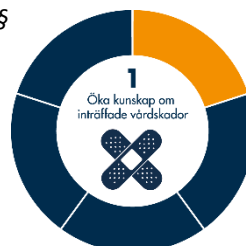
Förbättringsområden är att även skolläkarens insatser framöver ska genomgå loggkontroller på ett mer systematiskt sätt. Vi ändrar också rutinen för granskning av MLA, som i framtiden kommer att utföras av en skolsköterska med prorenata administratörsuppdrag.

Resultat, åtgärder och analys – loggkontroller för psykologiska insatsen.

En loggkontroll har genomförts för alla psykologer utom PLA/psykologen, eftersom denne var nyanställd och det inte fanns något att kontrollera. En obehörig inloggning upptäcktes och undersöktes. Det visade sig att en viss elev av okänd anledning ibland automatiskt dök upp i journalsystemet när den berörda psykologen loggade in. PLA kontaktade Prorenata support, som gav olika möjliga förklaringar till detta. Vid uppföljning informerade den berörda psykologen att eleven inte längre dök upp, och sedan dess har problemet inte återkommit.

Öka kunskap om inträffade vårdskador

SOSFS 2011:9 7 kap. 2 § sista stycket, HSLF-FS 2017:40 3 kap. 1 §, PSL 2010:659 3 kap. 3 §
Genom att identifiera, utreda och mäta skador och vårdskador ökar kunskapen om vad som drabbar patienterna när vården inte ger det avsedda resultatet. Kunskap om bakomliggande orsaker och konsekvenser för patienterna ger underlag för att utforma åtgärder och prioritera insatser.

Skolsköterskor, skolläkare, psykologer och logopeder deltar aktivt i patientsäkerhetsarbetet genom att följa fastställda rutiner och metoder samt genom att vara delaktiga i utvecklings- och förbättringsprocesser. Exempelvis om skolsköterskor identifierar ett fel på medicinteknisk utrustning kontaktas MLA, service bokas för att åtgärda felet, och motsvarande sker för psykologer och logopeder.

Identifierade avvikelser återkopplas till rapportören efter bedömning och riskanalys samt diskuteras på verksamhetens kategorimöte. Gruppdiskussioner ökar lärandet och ger erfarenhet, samtidigt som rutiner förbättras genom inträffade avvikelser. Skolsköterskorna på grundskolan rapporterade sex externa avvikelser 2024, och gymnasiets skolsköterskor rapporterade tre, vilka identifierades i vår verksamhet men uppkom i en annan kommun. Detta ledde till att en ny mall för avvikelser skapades, vilket har underlättat och effektiviserat processen för att skicka dessa externa avvikelser.

Arbetsmiljöfrågor rapporteras, identifieras och hanteras via avvikelshanteringen i InvitFlexite. Vid byte till tillfälliga lokaler på en skola visade det sig att lokalerna inte var ändamålsenliga. Det saknades insynsskydd för fönstren och det var lyhört, vilket gjorde att skolsköterskans samtal kunde höras utanför rummet och därmed bröts sekretessen. MLA och rektor samarbetade för att åtgärda problemen, vilket resulterade i att mottagningen uppfyllde kraven för patientsäkerhet efter att åtgärderna genomfördes.

Redovisning av resultat, åtgärd och analys av avvikelser beskrivs under rubriken "Avvikelser".

Tillförlitliga och säkra system och processer

Patientsäkerheten bygger på gemensamma rutiner och metoder som säkerställer ett likvärdigt och patientsäkert arbetssätt. I Enköpings kommun använder all hälso- och sjukvårdspersonal olika system som ger metodstöd för att säkerställa patientsäkerheten.

Metodstöden inkluderar:

- Digital lokal webbhandbok i Teams
- Prorenata-biblioteket
- Uppsalas digitala webbhandbok, som abonneras

I Enköpings kommun använder logopeder pålitliga system och metodstöd för att garantera patientsäkerheten. De följer interna rutiner och arbetsprocesser inom Grundskoleteamet och har regelbundna diskussioner om sina arbetsmetoder. Logopedgruppen samarbetar nära och strävar efter att förbättra processerna för att öka likvärdigheten.

Processer och system som utvecklats för skolsköterskor under 2024:

Prorenata:

- Under 2024 förbereddes en webbportal med planen att implementera den 2025. Syftet är att skapa ett effektivare sätt att kommunicera, inhämta dokument och dela information med vårdnadshavare via säkert system. Detta kan utvecklas via webbportalen.
- Elevernas webbenkäter reviderades 2024.
- Rapport- och statistikverktyg används för presentationer. Workshops erbjuds vid behov i grupp samt individuellt för nyanställda, senast 2024 och årligen framöver.

- Mallar i Prorenata utvecklas varje år.

Beställning av läkemedel, vaccin och förbandsmaterial:

- Två skolsköterskor har behörighet och utbildning för att beställa förbandsmaterial via Proceedo, basförrådet är reviderad 2024. Skolsköterskor beställer läkemedel enligt generella direktiv och vaccin enligt avtal.

Processer och system som utvecklats för psykologer under 2024:

- Psykologernas arbetsprocesser har färdigställts och implementerats under hösten 2024. Utvärdering kommer ske i juni 2025.
- Ett utvecklingsarbete kring journalsystemet Prorenata har gjorts under hösten och kommer fortsätta under våren 2025.
- Flera rutiner har reviderats under hösten och finns tillgängliga på Teams. Utvärdering sker i juni 2025. Arbete med revidering av processen kring psykologiska utredningar med frågeställning Intellectuell funktionsnedsättning och inför placering i Anpassade grundskolan har påbörjats. En rutin kring uppföljningen av elever med diagnosen Intellectuell funktionsnedsättning har skapats och kommer implementeras under hösten 2025.
- Psykologernas arbetsorganisation med en del central fördelning har implementerats under hösten.

Processer och system som utvecklats 2024 - logopederna:

Främjande och förebyggande åtgärder i form av utbildning till de kommunala grundskolorna gällande tal-, språk- samt läs- och skrivutveckling. Upptäcka elever med tal- och språkstörning samt läs- och skrivsvårigheter så tidigt som möjligt.

Utvecklat arbetet i datajournalsystemet Prorenata. Kontinuerliga diskussioner i logopedgruppen för en likvärdig journalhantering. Dokumentationsmallar har uppdaterats och skapats samt rutiner för när dessa ska användas har påbörjats.

Logopeden har tidigare varit ansvarig för att kontakta vårdnadshavare inför kontakt med elev. Under 2024 ändrades rutinen till att skolan är ansvarig för att bjuda in vårdnadshavare till första skolmöte. Detta har effektiviserat logopedernas arbete samt ökat skolans egenansvar i det gemensamma elevarbetet.

Gemensamma processer och system som utvecklats för skolsköterskor, skolläkare och psykologer 2024:

Avvikelseberapportering:

- Under 2024 skapades en ny sektion i InvitFlexite för att rapportera externa avvikelser, ett nytt informationsbrev skapades som följebrev till den externa mottagaren. Utvärderingen visar att hanteringen har blivit mer effektiv och fungerar väl.

Rutiner och metodstöd:

- Det psykologiska och medicinska innehållet på Teams har strukturerats om till en mer användarvänlig och tillgänglig form. I webbhandboken finns psykologernas och skolsköterskornas rutiner, "lathundar", minnesanteckningar för kategoriträffarna, Tipsbank med mera. Arbetet fortsätter 2025.
- Rutin för hantering av elever med skyddade personuppgifter finns men kommer att revideras av MLA och PLA under våren 2025, logoped inkluderas i arbetet.

Arkiveringsprocessen:

- Inventering av skolsköterskornas arkivskåp på skolans mottagningar har gjorts 2024. Efter att digitaliseringen är fullt genomförd blir många arkivskåp överflödiga. Arbetet påbörjades 2023 och fortsätter även 2025. Riktigt gamla pappersjournaler som inte går att digitalisera ska transporteras till kommunarkivet 2025, och under hösten 2024 gjorde skolsköterskorna ett förberedande arbete inför leverans till kommunens slutarkiv.
- Psykologernas arkiveringsprocess reviderades under hösten 2024. Eftersom det flera år tillbaka inte funnits plats för slutarkivering av psykologjournaler i pappersform i kommunens arkiv, har psykologjournalerna förvarats i ett skyddsrum på St. Ilianskolan. Psykologgruppen gick i början av höstterminen igenom samtliga psykologjournaler och förberedde dem inför slutarkivering som kommer att ske under 2025. Under 2025 kommer psykologerna att påbörja övergången till en helt digital journalföring och arkivering, vilket innebär att de kommer att lägga viss tid på att skanna in befintliga pappersjournaler, det gäller inte för elever med skyddade personuppgifter.

Övriga processer

Ett samarbete mellan verksamhetschef, PLA och rektor för Anpassade grundskolan kring rutinen för mottagande i Anpassade grundskolan har inletts och kommer att pågå under våren 2025. Den nya rutinen kommer att implementeras från och med höstterminen 2025.

Säker vård här och nu

Hälso- och sjukvården präglas av ständiga interaktioner mellan människor, teknik och organisation. Förutsättningarna för säkerhet förändras snabbt, och det är viktigt att agera på störningar omedelbart.

Nya skolsköterskor har fått introduktion och en mentor för att snabbt komma in i arbetet och dess rutiner. Kontinuerlig fortbildning och handledning ges till all personal för att hålla sig uppdaterad med den senaste forskningen.

Omvärldsbevakning sker kontinuerligt och fortsätter över tid. Som ett steg till förbättring 2024 har alla skolsköterskor ett intresseområde för kunskapsutbyte och samarbete både internt och externt. Kategorimöten har fått avsatt tid för friare gruppdiskussioner där skolsköterskor utbyter erfarenheter utöver att diskutera rutiner och metoder, vilket har upplevts positivt och mindre styrt än att följa en agenda.

För att uppnå en jämnare fördelning har tjänstefördelningen för skolsköterskor setts över under 2024, med hänsyn till skolans storlek, antal elever och vårdtyngd. En utvärdering kommer att genomföras under 2025. Under 2024 har behovet av skolläkartid kunnat tillgodoses utan problem, och medicinska bedömningar har genomförts utan långa väntetider. Skolsköterskor bokar tid med skolläkaren vid behov av medicinska bedömningar, vilket varierar mellan skolor och över tid."

Egenkontroll av **arbetsmiljö** och inventering av medicintekniskt material sker årligen, och nödvändiga åtgärder har vidtagits efter behov. Exempelvis har viss medicinteknisk utrustning bytts ut. Kylskåpshaverier har inträffat på några skolor, vilket har lett till att läkemedel har fått kasseras och nya har köpts in för att säkerställa att ineffektivt vaccin inte ges till elever. På en skola har ett medicinskt kylskåp bytts ut.

Datajournalssystemets dokumentationsmallar revideras kontinuerligt för säker dokumentation. Under 2024 hade vi störningar i vissa delar av 'smarta checklistan', som har setts över flera gånger och är under ständig bevakning. Detta följs upp kontinuerligt över tid. Smarta checklistan ger en god

överblick över basprogrammet, hälsobesök och vaccinationer, vilka markeras automatiskt när aktiviteten är genomförd och fungerar som en kontrollfunktion för skolsköterskornas arbete.

Under 2024 har psykologgruppen på grundskolan påbörjat ett arbete med att konkretisera psykologens uppdrag i skolan. Det första steget har varit att kartlägga psykologernas arbetsuppgifter. Gruppen har konstaterat att psykologerna arbetar relativt likvärdigt på kommunens olika skolor med psykologspecifika arbetsuppgifter, främst med förebyggande och åtgärdande insatser på individnivå, och minst med hälsofrämjande insatser. Detta innebär en snedfördelning av psykologiska insatser i förhållande till skollagen (Skollagen 2 kap, §25), vilket troligen beror på att individärenden bedöms som mer brådskande av både psykologer och rektorer och därför prioriteras före hälsofrämjande insatser. Konsekvensen blir att de förebyggande och hälsofrämjande insatserna på gruppnivå inte hinns med eller endast hinns med i begränsad utsträckning, vilket leder till att de psykologiska insatserna når endast en minoritet av eleverna.

Antalet psykologer i grundskolan har minskat, och även PLA-tjänsten har reducerats. Redan under höstterminen 2024 har detta resulterat i ett minskat fokus på hälsofrämjande och förebyggande arbete. Tidigare inkluderade PLA-tjänsten en andel uppdrag riktade mot förskolorna, men dessa har tagits bort. På grund av tidsbrist har gymnasiepsykologen inte kunnat arbeta med hälsofrämjande och förebyggande insatser den utsträckning som önskats och har inte heller kunnat delta i majoriteten av psykologgruppens möten, metodutveckling och handledning.

Konsekvenser som har uppstått vid frånvaro av skolpsykologer och när PLA har saknats:

- Journalgranskning och loggkontroll har inte genomförts under våren 2024 innan PLA anställdes.
- Rutinen för diagnosmötet har inte följts när det inte funnits PLA.
- Verksamhetschef har behövt leda psykologernas kategoriträffar i stället för PLA.
- Rektorer har saknat psykolog på sina skolor då 70% psykolog har saknats.
- Ingen revidering av rutiner, strukturering av gemensamt psykologmaterial på Teams eller arbetsprocesser med mera har genomförts.

Konsekvenser uppstår vid frånvaro av logopedier och när LLA saknas:

Logopedgruppen ser en risk att ledningssystem och rutiner inte följs upp och uppdateras i den utsträckning som behövs då det saknas en logopediskt ledningsansvarig.

Riskhantering

SOSFS 2011:9, 5 kap. 1 §, 7 kap. 2 § p 4

Vårdgivare ska kontinuerligt bedöma om det finns risk för att händelser som kan leda till brister i verksamhetens kvalitet. För varje sådan händelse ska vårdgivare uppskatta sannolikheten för att den inträffar och bedöma potentiella negativa konsekvenserna.

All personal inom medicinska, psykologiska och logopediska insatser ansvarar för att rapportera avvikelser i rapportsystemet InvitFlexite. Avvikelseerna behandlas och utreds av MLA för skolsköterskor och skolläkare, PLA för psykologer och verksamhetschef HSL för logopedier. Efter bedömning och analys återkopplas ärendet till rapportören och diskuteras på kategorimöten för att identifiera säkerhetsrisker och föreslå förbättringar.

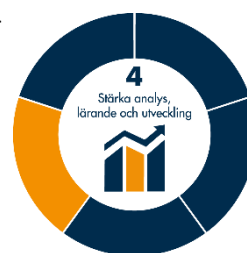
Rutiner för händelseanalys (SFS 2010:659, 3 kap. 3§) tillämpas och nedan beskrivs den process MLA och PLA använder för att utreda händelser som medfört eller hade kunnat medföra en vårdskada

1. Påbörja analys
2. Samla in fakta och beskriv analysområde
3. Identifiera och bedöm risker
4. Identifiera bakomliggande orsaker
5. Föreslå åtgärder och metoder för uppföljning
6. Besluta om åtgärder
7. Skriva slutrapport
8. Utvärdera och följa upp åtgärder

Resultat, analys och åtgärder baserade på identifierade risker 2024 finns att läsa i avsnittet nedan, "Stärka analys, lärande och utveckling".

Stärka analys, lärande och utveckling

Analys och lärande av erfarenheter är en ständigt pågående process inom hälso- och sjukvården. Genom att använda resultaten för att förstå vad som bidrar till säkerhet, hållbarhet, önskad flexibilitet och goda resultat, kan verksamheten utvecklas för att förbättra kvaliteten och säkerheten samt minska risken för vårdskador.

Rutinen för avvikelshantering följs genom bedömning, analys och förslag på förbättringsåtgärder.

Avvikelser

PSL 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9 5 kap. 5 §, 7 kap. 2 § p 5

Sammanställning av antal avvikelser

Antal avvikelser per år – Grundskola och Gymnasieskola						
ÅR	Grundskola Skolsköterskor	Skolläkare	Grundskola Skolpsykologer	Grundskola Logoped	Gymnasieskola Skolsköterskor	Gymnasieskola Skolpsykolog
2012	14					
2013	18					
2014	24					
2015	7					
2016	13					1
2017	16				3 egna 2 externa	0
2018	17				12	0
2019	42		17		1 egen 2 externa	0
2020	53					
2021	18					
2022	102					
2023	22		11		9	0
2024	30 egna 6 externa	2	13 (från april)	1	2 egna 3 externa	0

Resultat av avvikelser art

ANTAL AVVIKELSER 2024 SOM SKETT PÅ – GRUNDSKOLA OCH GYMNASIESKOLA					
Typ av avvikelse	Grundskola Skolsköterskor	Skolläkare	Grundskola Skolpsykologer	Gymnasieskola Skolsköterskor	Gymnasieskola Skolpsykolog
Vaccination	2				
Journalhantering	1		6		
Dokumentation	2		4		
Ej fullgjort arbetsåtagande	12*		1	1	
Remisser	1	2			
Medicintekniska produkter	2				
Brister i Information/ Kommunikation/ överskrifter	5			1	
Informationssäkerhet	1		1		
Samverkan					
Posthantering	3		1		
Fördröjd insats					
Utredningar					
Roller/ansvar	1				
TOTALT	30	2	13	2	0

Resultat, åtgärd och analys för avvikelser 2024 för skolsköterskor/skolläkare på grundskolan:

Det som framträder i avvikelsestatistiken är att arbetsåtaganden*, såsom uppföljning av kontroller, inte har fullgjorts. Kontrollerna omfattar 2 syn-, 4 hörsel-, 2 tillväxt- och 4 ryggkontroller. En ny elev hade inte kallats till första hälsobesöket.

Tre remisser har upptäckts som inte nått vården och saknade uppföljning. Även om en fördröjning i remisshanteringen kan leda till allvarliga konsekvenser, bedöms det att dessa förseningar inte orsakade någon vårdskada, men de ledde till en fördröjning av vårdinsatsen. Under 2025 kommer en ny rutin att införas där skolsköterskor informerar vårdnadshavare om att återkoppla inom en viss tid om eleven inte har fått en tid för vårdbesök.

Samtliga brister berodde på att markering för uppföljning saknades helt eller att uppföljningen inte hade någon ansvarig mottagare. Dessutom följdes inte rutinen för nya elever, och dokumentationen i en journal var något bristfällig. Konsekvensen av dessa rapporterade avvikelser är att insatser har fördröjts. Vi har ingen förklaring till varför remisser som skickas per brevpост från vår verksamhet inte har nått vården, som i dessa fall till ögonmottagningen, överviktsenheten och ortopederna. För att effektivisera remissövergången från kommun till region behövs ett digitalt system för överföring, och den möjligheten kan finnas via anslutning till NPÖ (Nationell Patientöversikt). Planen är att undersöka denna möjlighet under 2025.

Bristerna har identifierats och åtgärdats på grundskolan av skolsköterskor eller skolläkare som upptäcker avvikelser. Avvikelser identifieras oftast när skolsköterskor gör rutinmässig journalgenomgång i årskurs 3, 6 och 9 samt vid skolbyte, men kan även upptäckas när en elev kommer på annat besök till skolsköterskor eller skolläkaren.

Resultat, åtgärd och analys för avvikelser 2024 för skolsköterskorna på gymnasieskolan:

De externa avvikelser som gymnasiet har identifierat handlar om att arbetsåtagande inte har fullgjorts i den andra verksamheten, vilket har lett till fördröjda insatser. Orsaken till en händelse på grundskolan i den egna kommunen var att markering för uppföljning saknades och att sammanfattning vid skolbyte inte hade gjorts. Detta kan bero på att rutinen med journalgenomgång inte var aktuell på den tiden när felet begåts.

Åtgärd: Bristerna har identifierats och åtgärdats på gymnasiet.

Resultat, åtgärd och analys för avvikelser 2024 för logopeder på grundskolan:

Under 2024 rapporterades en avvikelse. I meddelandefunktionen i Prorenata bifogades fel elev i ett meddelande till en specialpedagog på skolan. Eftersom logopeden omedelbart upptäckte felet, kunde specialpedagogen kontaktas och informeras, vilket ledde till att meddelandet raderades innan det öppnades. Ingen kom till skada.

Resultat, åtgärd och analys för avvikelser 2024 för psykologer:

Sedan PLA anställdes och tog över ansvaret för avvikelserapporteringen har 13 avvikelser rapporterats. Alla avvikelser har rört dokumentationshantering och journalföring, förutom en som handlade om tekniska rutiner vid ett telefonmöte gällande en elev med skyddade personuppgifter. Förutom de specifika åtgärder som genomförts för varje avvikelse har följande övergripande åtgärder vidtagits: psykologerna har ägnat en halvdag åt att diskutera och ta ställning till hur olika insatser bör journalföras, en rutin för avslutande psykologer har skapats, och en 'lathund' för journalföring har utarbetats med konsultation av kommunjuristen i vissa ärenden.

Resultat – Externa avvikelser 2024

IDENTIFIERADE "EXTERN AVVIKELSER" (som skett i annan verksamhet) 2024				
Typ av avvikelse	Grundskola Skolsköterskor	Grundskola Skolpsykologer	Gymnasieskola Skolsköterskor	Gymnasieskola Skolpsykolog
Vaccination	1			
Journalhantering				
Dokumentation				
Remisshantering				
Ej fullgjort arbetsåtagande	1		3	
Medicintekniska produkter				
Brister i Information/ Kommunikation/ överskriftnings	1			
Informationssäkerhet				
Samverkan				
Posthantering				
Fördröjd insats	3			
Utredningar				
Roller/ansvar				
Skolans hantering				
TOTALT	6		3	

De externa avvikelser som identifierats av skolsköterskor på grundskolan handlar främst om fördröjda insatser. Orsaken är den långa väntetiden på BVC-sammanfattningar från regionens journalutlämning. Externa avvikelser har skickats och vi väntar på återkoppling. Enligt Uppsalas webbhandbok är väntetiden 6–8 veckor, vilket stämmer med den väntetid vi har upplevt efter att de externa avvikelserna skickats. Vi har noterat att regionen tar längre tid på sig att lämna ut BVC-

sammanfattningar jämfört med privata aktörer. För att effektivisera journalöverföring av BVC-sammanfattningar från region till kommunen kan digitalt överföringssystem NPÖ vara en bra lösning.

För skolsköterskor på gymnasiet har den externa verksamheten brustit i att elever inte hade fått sina vaccinationer, detta har åtgärdats på gymnasiet.

Klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §, 3 a § och 6 §, 7 kap. 2 § p 6

Klagomål och synpunkter kan lämnas via kommunens hemsida eller kontaktcenter, som vidarebefordrar dem till berörd person. Avvikelse som rör patientsäkerhetsrisker skickas från externa aktörer direkt till MLA, PLA eller Verksamhetschef HSL. Alla avvikelser, klagomål och synpunkter hanteras enligt rutinen som beskrivs under rubrik "riskhantering".

Det har inte inkommit några klagomål eller synpunkter via kommunens hemsida angående medicinska, psykologiska eller logopediska insatser.

Öka riskmedvetenhet och beredskap

Alla delar av vården behöver planera för en hälso- och sjukvård som flexibelt kan anpassas till både kortsiktiga och långsiktiga förändringar samtidigt som funktionaliteten bibehålls, även under oväntade förhållanden.

Verksamheten behöver därför stärka tillgången till och användningen av verktyg, metoder och arbetssätt för att identifiera och hantera risker.

Patientsäkerhetsarbetet kommer att fortsätta utvecklas under 2025 genom att säkerställa att dokumentationsmöjligheten görs på ett patientsäkert sätt om det digitala systemet inte fungerar. Skolsköterskor har redan en rutin att dokumentera i papper vid behov, men denna rutin behöver tydliggöras och kommer att göras under 2025 för all hälso- och sjukvårdspersonal. Det finns bra samarbete med kommunens IT-enhet, vilket fortsätter även 2025 för att få kunskap och information om digitala system skulle haverera. Vi behöver alltid vara beredda på oförutsedda händelser.

Ledningen ansvarar för att fördela resurser och rikta insatser till enheter med högre vårdtyngd för att förebygga hög arbetsbelastning för skolsköterskor. Resursfördelning sker vid oförutsedda personalförändringar samt vid rekrytering när någon slutar sin tjänst. Färgkodning för skolsköterskor används som ett arbetsverktyg för att vägleda enhetschefen att rikta insatser efter behov.

MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR 2025

Det övergripande målet är att arbeta på ett patientsäkert sätt.

Gemensamt mål för EMI, EPI och Logopedier

Mål: Att arbeta för att få ökad framtidstro hos barn-och ungdomar, fortsatt mål från 2024.

Strategi: Skolan spelar en viktig roll i att stärka barn och elevers framtidstro, både när det gäller deras egen förmåga och möjligheten att påverka omvärlden positivt. Framgång i skolan bidrar till bättre välmående och en god grund för framtiden. Enköpings kommuns skolor strävar efter att framtidstron ska öka hos barn och unga genom sitt systematiska kvalitetsarbete.

- Erbjuda föreläsningar eller annan typ av inspiration/aktivitet som kan bidra till ökad framtidstro.

Mål för elevhälsans medicinska insats (EMI)

1. Tillgång till Nationell Patientöversikt (NPÖ), en digital tjänst som ger möjlighet att ta del av journalinformation från regioner/landsting samt att skicka remisser. Målet är att börja använda NPÖ 2025 eller 2026.

Strategi: Att elevhälsans medicinska insats ansluter sig till NPÖ i syfte att effektivisera inhämtning av BVC-sammanfattningar för barn som börjar förskoleklass och övergår till kommunens ansvar.

2. Bemanning av skolsköterskor i syfte att uppfylla jämn fördelning utifrån skolans storlek, antal elever samt hänsyn till vårdtyngden.

Strategi: Tjänstefördelning utifrån jämn fördelning och jämn arbetstyngd.

3. Omvärldsbevaka och säkerställa att alla medarbetare har uppdaterade kunskaper inom relevanta områden för att utföra sina yrkesroller korrekt.

Strategi:

Kunskapsutdelning: Alla medarbetare ansvarar för att dela med sig av ny kunskap.

Erfarenhetsutbyten: Genomföra erfarenhetsutbyten under kategorimöten, inklusive fallbeskrivningar och direkt undervisning.

Internutbildning: Organisera regelbundna utbildningstillfällen, exempelvis skolläkarens utbildning om tillväxtbedömningar och ryggkontroller för att skapa samsyn i bedömningar.

Nyanställda: Säkerställa att nya skolsköterskor får tillgång till internutbildning för att upprätthålla enhetliga bedömningar.

4. Utveckla prorenata, exempelvis webbportal och andra mallar.

Strategi: Webbportal skapas under 2025.

5. Öka den fysiska aktiviteten hos individer med en till tre av följande riskfaktorer: individer med socialt utanförskap, kraftig övervikt (obesitas) och/eller svårigheter med att uppnå sina mål/skolprestationer.

Strategi: GoFaR - Projektarbete under 2025 där skolläkaren är ansvarig för att bygga upp detta program. Planen är att dessa elever kan identifieras vid hälsosamtal hos skolsköterskan eller i den dagliga verksamheten av annan skolpersonal under läsåret och skolsköterskan ska då kunna skriva recept på Fysisk aktivitet, ett så kallat FaR. Därefter ska eleven kunna få stöd via en så kallad Go-person, någon som eleven själv väljer och som fungerar som en slags lots. Go-personen ska hjälpa eleven att hitta till och möjliggöra en fysisk aktivitet.

Mål för den psykologiska insatsen

På gymnasieskolan är psykologens organisatoriska mål för 2025 att effektivisera arbetsuppgifterna och erbjuda fler insatser på gruppnivå till elever och skolpersonal, för att frigöra mer tid för hälsofrämjande och förebyggande insatser.

1. Utvärdera den nya arbetsmodellen och vid behov justera den inför höstterminen 2025 (grundskola).

Strategi: Utvärdering genomförs i slutet av vårterminen av psykologgruppen tillsammans med verksamhetschef. En ny fördelning av ansvarsskolor tas fram inför höstterminen 2025.

2. Anställa en ny psykolog då PTP-tjänsten avslutas i januari 2025 (grundskola).

Strategi: Rekrytering pågår under första kvartalet av 2025.

3. Ta fram en arbetsbeskrivning för psykologer i skolan med flera konkreta exempel (grundskola).

Strategi: Arbetet kommer genomföras under vårterminen.

4. Arbetsprocesser och rutiner kommer utvärderas och vid behov justeras i slutet av vårterminen 2025 (grundskola och gymnasieskola).

Strategi: Psykologerna genomför under våren.

5. Påbörja övergången till helt digital dokumenthantering (grundskola och gymnasieskola).

Strategi: Ersättningsskanning av elever födda 2003 under våren och sommaren.

6. Revidera rutinen för psykologiska utredningar och processen inför mottagande i Anpassade grundskolan samt implementera den under hösten 2025 (grundskola och gymnasieskola).

Strategi: Verksamhetschef och PLA reviderar rutinen i samarbete med psykologgruppen och rektor för Anpassade grundskolan

7. Arbeta mer hälsofrämjande och förebyggande (gymnasieskola)

Strategi: Effektivisera arbetsuppgifterna och erbjuda fler insatser på gruppnivå till elever och skolpersonal, för att frigöra mer tid för hälsofrämjande och förebyggande insatser.

Mål för den logopediska insatsen

1. Nedtecknande av metoder och rutiner

Strategi: En översyn av nedtecknade rutiner samt uppdatering av dessa ska genomföras. En HSL-dag planeras in under såväl våren som hösten.

2. Logopediskt ledningsansvarig

Strategi: Logopedgruppen ska arbeta aktivt för att en logopediskt ledningsansvarig tillsätts under 2025.